ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 23ον | ΑΘΗΝΑΙ 1—15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1909 | ΑΡΙΘΜΟΣ 969

ΗΜΕΡΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ

ΔΙΑ ΤΟΝ μικρόκοσμον, διὰ τὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα μόνον χαρὰν ἔπρεπε νὰ αἰσθάνωνται τὴν ἐποχὴν αὐτήν, ὅπου ἀδελφόνονται περισσότερον μὲ τὴν φύσιν, ὅπου ἠμποροῦν νὰ ζοῦν ἐλεύθερα εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ ἀκρογιάλια, αἱ ἡμέραι αὐταὶ εἶναι ἡμέραι μαρτυρίου.

Αἱ ἐξετάσεις ἤρχισαν, αἱ ἐξετάσεις εὑρίσκοντοι εἰς τὴν δόξαν των. Ἀδιάφορον ἂν τὸ θερμόμετρον ἀνέρχεται εἰς ὕψος ἀφρικανικῆς θερμότητος καὶ ἂν οἱ μεγάλοι ἡμέραν καὶ νύκτα ἐπιζητοῦν πῶς καλλίτερα καὶ δροσερώτερα νὰ περνοῦν τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας αὐτὰς τῶν κυνικῶν καυμάτων. Τὰ παιδιὰ μικρὰ καὶ μεγάλα μὲ ὅλας τὰς ἐπιδημίας τῆς ἐποχῆς ψήνονται τὴν ἡμέραν στριμωγμένα εἴκοσι καὶ τριάντα — εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα καὶ πενῆντα ἀκόμη — εἰς ἕνα δωμάτιον καὶ τάς νύκτας καρφωμένα εἰς ἕνα κάθισμα κάτω ἀπὸ τὸ φῶς μιᾶς λάμπας διὰ νὰ μελετοῦν. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα, οἱ φιλόστοργοι αὐτοὶ γονεῖς, θὰ ἐξέλθουν νὰ πάρουν τὸ παγωτόν των, νὰ περάσουν δυὼ τρεῖς εὐχαρίστους ὥρας εἰς τὸ θέατρον, ἐνῶ τὰ παιδιά των μὲ τὰ μάτια κόκκινα θὰ πλέουν εἰς τὸν ἱδρῶτα των διότι ἑτοιμάζονται διὰ τὰς ἐξετάσεις.

Ὁ κ Στάης, ἄνθρωπος ἔξυπνος καὶ ἀνεπτυγμένος, εἶχε νομίζω πέρυσι ὁμιλήσει περὶ καταργήσεως τοῦ βαρβάρου αὐτοῦ θεσμοῦ. Ἀλλ' ἡ Βουλή, ἡ ὁποία δὲν εὑρίσκει ποτὲ καιρὸν νὰ σκεφθῇ διὰ τοιαῦτα μικροπράγματα, δὲν ἐμελέτησε τὸ ζήτημα. Καὶ αἱ ἐξετάσεις ἐξακολουθοῦν.

Καὶ θὰ ἐξακολουθήσουν ἀκόμη καὶ ὅταν θὰ ἔχουν καταργηθῆ καὶ ἀπὸ τοὺς πλέον βαρβάρους λαούς, ἁπλούστατα διότι οἱ γονεῖς τὰς θέλουν, οἱ γονεῖς δὲν ἐννοοῦν σχολεῖον καὶ ἐκπαίδευσιν παιδιῶν καὶ μόρφωσιν καὶ γράμματα, χωρὶς ἐξετάσεις.

Ἔβλεπα προχθὲς εἰς ἕνα σχολεῖον, ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου εὐτυχῶς ἐξακολουθοῦν τὰς ἐξετάσεις, μόνον διότι οἱ γονεῖς τὰς θέλουν, ἔβλεπα, ἀκριβῶς, τὰς μητέρας, αἱ ὁποῖαι ἐκάθηντο ἀντίκρυ εἰς τὰ παιδιά των, κοριτσάκια ἀπὸ ὀκτὼ ἕως δέκα ἐτῶν. Πῶς ἐκαμάρωναν ὅταν ἡ μικροσκοπικὴ κούκλα των κατώρθωνε νὰ ἀριθμήσῃ ὅλα τὰ εἴδη τῶν ἀριθμητικῶν ἐπιθέτων, τὰ ὁποῖα αὐταὶ αἱ ἴδιαι δὲν ἐνθυμοῦνται πλέον, ἢ ὅταν ἀπήγγελε κανένα ποιηματάκι, ἢ καμμίαν ἱστορικὴν σελίδα, τὴν ὁποίαν αἱ ἴδιαι δὲν ἔμαθαν ποτέ.

Ἡ καϋμένη ἡ διδασκάλισσα, μία κόρη ποῦ εἰργάσθη εὐσυνείδητα καὶ λογικὰ ὅλον τὸ ἔτος, ἐδέησε νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ ἴδια πράγματα, τὰς ἰδίας ἐρωτήσεις εἴκοσι, τριάντα φορὰς διὰ νὰ δείξουν ὅ,τι ἤξευραν, ὅ,τι εἶχαν ἀποθησαυρίσει ὅλα τὰ παιδιά. Τρεῖς τέσσερες ὥρας ἐμαρτύρησεν ἡ κόρη ἐκείνη, χωρὶς διακοπή, χωρὶς νὰ πάρῃ ἀναπνοήν, μὲ ζέστην τριάντα βαθμῶν, ὄχι διότι ἦτο ἀνάγκη, ὄχι διότι τὰ παιδιὰ θὰ ὠφελοῦντο, ἀλλὰ διότι αἱ μητέρες θὰ ἔκαμναν τὸν ἔλεγχόν των, θὰ ἐπεδείκνυαν τὰς γνώσεις τῶν παιδιῶν των, θὰ ἐκαμάρωναν, θὰ ἐδέχοντο συγχαρητήρια.

Ἤκουσα μητέρα τῆς ὁποίας τὸ παιδί, ἕνα ἀγόρι δώδεκα χρόνων, ἠσθένησε τὰς ἡμέρας αὐτάς, ἴσως ἀπὸ τὸν κόπον τῆς μελέτης. Δὲν ἀνησύχησε, δὲν ἐφοβήθη διὰ τὸν ἐπίμονον πυρετόν του, πίσω ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ κρύπτεται τὸ μαῦρον φάσμα τοῦ θανάτου. Ἀνησύχησε, διότι τὸ παιδὶ δὲν θὰ δώσῃ ἐξετάσεις. Καὶ τὸ ἐμπούκονε κάθε ἡμέραν διπλασίαν δόσιν κινίνου καὶ τοῦ κατέστρεφε τὸ στομάχι του, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ γίνῃ γρήγορα καλὰ καὶ παρευρεθῇ εἰς τὰς ἐξετάσεις. Ἀδύνατο, ἐξηντλημένο ἀπὸ τὸν πυρετὸν τὸ παιδὶ αὐτό, ἂν τύχῃ καὶ γίνουν αὔριον αἱ ἐξετάσεις του, θὰ καταδικασθῇ νὰ παραταχθῇ εἰς τὸ θρανίον τῆς τάξεως μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους μικρομάρτυρας, διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὰς ἐξετάσεις του.

Γνωρίζω ἄλλο παιδὶ δέκα μόνον χρόνων λεπτοφυές, ἀσθενικόν, ἀπὸ ἐκείνας τὰς μεταξωφύσεις ποῦ ἀπειλοῦν νὰ λυώσουν, εὐθὺς ποῦ θὰ εὑρεθοῦν εἰς κάποιαν σύγκρουσιν μὲ τὸν κόπον, καὶ τὸ ὁποῖον πέρυσι τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἰργάζετο καὶ ἐμελέτα ὥρας ὁλοκλήρους τῆς ἡμέρας καὶ νυκτὸς διὰ νὰ ἐξετασθῇ καὶ πηδήσῃ μίαν τάξιν. Ὁ πατέρας, ὁσάκις ὁ κόπος τὸ ἐξαντλοῦσε καὶ τὸ μικρὸ μυαλό του δὲν εἰμποροῦσε νὰ κρατήσῃ ὅλες τὰς σχολαστικότητες τῆς γραμματικῆς, τὸ μετεχειρίζετο μὲ σκληρότητα μητρυιᾶς. Ἡ μητέρα τὸ ἐμάλωνε, διότι τῆς ἐξέφευγε καὶ ἔτρεχε νὰ παίξῃ. Περίπατος καὶ ὑπαίθριος ζωὴ ποῦ παρείχετο μὲ φιλαργυρίαν μοναδικήν. Καὶ τὸ παιδὶ αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις ἀγαποῦσαν οἱ γονεῖς του, ἐπήδησε μὲν τὴν τάξιν, ἔδωκεν εἰς τὸν πατέρα του τὴν εὐχαρίστησιν νὰ καυχᾶται διὰ τὸ κατόρθωμά του, ἀλλὰ ἠσθένησε, διέκοψε τὰ μαθήματά του καὶ ἐφέτος δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὴν ζωήν.

Ἄλλοτε πρὸ δέκα περίπου χρόνων, εἶχα κάμει καὶ τότε πόλεμον συστηματικὸν κατὰ τῶν ἐξετάσεων -- ὅπως κάμω κατ' ἔτος – καὶ εἶχα προκαλέσει γνώμας παιδαγωγῶν, ἰατρῶν, σοφῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀπρόκαλύπτως κηρυχθῆ κατὰ τῶν ἐξετάσεων. Εἶχα ζητήσει τότε τὸν σχηματισμὸν τῆς Ἑταιρίας Παιδοφίλων, ἡ ὁποία θὰ ἐφρόντιζε νὰ προστατεύσῃ τὰ μικρά, ὄχι μόνον ἀπὸ τὰς ἐξετάσεις, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πλῆθος ἄλλο κινδύνων καὶ πόνων καὶ δυστυχημάτων, τὰ ὁποῖα ὀφείλονται εἰς τὴν ἀμάθειαν τῶν γονέων, εἰς τὴν κακοήθειαν μιᾶς τάξεως βδελυρῶν ἀνθρώπων καὶ εἰς τὴν ἐντελῆ ἀδιαφορίαν τῶν ἀρχῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως τότε ὁ πόλεμος ἀνέκοψε κάθε σχετικὴν ἐνέργειάν μου, διότι περὶ ἄλλα μᾶλλον ἐπείγοντα εἴχαμεν νὰ φροντίσωμεν.

Τώρα ὅπου μαζὶ μὲ τὰς ἐξετάσεις ἔχομεν πατέρα ποῦ τυφλώνει τὸ παιδί του μὲ μία μπάτσα, ἔχομεν γονεῖς ποῦ παραμορφώνουν τὰ παιδιά των διὰ νὰ τὰ ἐκμεταλλεύωνται εἰς τὴν ἐπαιτείαν, ἔχομεν ἐμπόριον λευκῶν, ἔχομεν βαρβαρότητας καὶ ἀπανθρωπίας καὶ ἐγκαταλείψεις εἰς τοὺς πέντε δρόμους ἀρρώστων παιδιῶν, τώρα ἡ ἵδρυσις σωματείου παιδοφίλων ἐπεβάλλετο. Καὶ ἔγινε. Εἶναι ὁ σύνδεσμος τῶν μητέρων, ἕνα εἶδος θεραπείας ὅλων τῶν ἄνω κακῶν διὰ τῆς ὁμοιοπαθητικῆς μεθόδου. Αἱ μητέρες ὑπὲρ τῶν παιδιῶν! Αἱ μητέρες διὰ τὰ παιδιά! Τὸ κατασατατικὸν τοῦ συνδέσμου τῶν μητέρων θὰ δημοσιευθῇ πολὺ γρήγορα καὶ αἱ ἐργασίαι του θὰ ἀρχίσουν ἀπὸ τὸν ἐρχόμενον Σεπτέμβριον. Ὁ τύπος, οἱ ἰατροί, οἱ παιδαγωγοί, οἱ πολιτευόμενοι θὰ βοηθήσουν βεβαίως τὸν σύνδεσμόν μας εἰς τὸν ὡραῖον του προορισμόν.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

ΞΑΠΛΩΜΑΤΑ

Τις ἀπαλάμες, πῶκαιγε
Χαρᾶς ἀνατριχίλα,
Τὶς ἔλουζα ἀπ' τὰ χώματα
Μὲ τῆς λυγιᾶς τὰ φύλλα—
Καὶ ὧρες, στὴ φτέρη ἀνάμεσα,
Καὶ στὰ εὐωδᾶτα θάμνα,
Ἐκύταζα ἀπὸ πάνω μου
Τὰ νέφια τὰ ἀργολάμνα—
Πόσες φορὲς, ἀκούμπησα,
Σὲ ῥίζα ἐλιᾶς μαζί τους·
Στὰ λόγια τὰ βαθύγνωμα,
Μεγάλη ἡ δύναμή τους—
Καὶ ἂν στὴν πλαγιὰ ἐσκορπιόντανε
Τὰ γίδια, ἕνα λιθάρι
Πιδέξιο, ὅλα τὰ μάζωνε
Στοῦ βράχου τὸ ποδάρι.
Πότε στὴν ξαίθρα ἐμέναμεν,
Ἀργά, μὲ τὸ φεγγάρι,
Πότε, ἀπὸ κάτω ἀπ' τὶς ἐλιὲς
Καὶ πότε, δίπλα στὸ γιαλὸ
Τὸν ἔρμο—κεῖφτανε ὡς ἐκεῖ
Τὰ βράδια, τὸ θυμάρι.

Ἀπὸ τὸν Ἀλαφροΐσκιωτον
τοῦ κ. Ἀγγέλου Σικελιανοῦ.

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

Πέρυσι τὸν χειμῶνα ἐταξείδευσα εἰς Αἴγυπτον. Τὸ ταξεῖδί μου, ἂν καὶ καθαρῶς διασκεδαστικόν, μοῦ παρέσχεν ὅμως εὐκαιρίαν νὰ ἀντλήσω πλῆθος ἐντυπώσεων ὡραίων, νὰ γνωρίσω τὸν ἐκεῖ δρῶντα καὶ ἀκμάζοντα Ἑλληνισμόν, νὰ παρακολουθήσω τὴν γυναικείαν κίνησιν, νὰ ἐμβαθύνω εἰς τὸ μεγάλο παρελθὸν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν Ἀλεξανδρεινῶν χρόνων καὶ ὡς δημοσιογράφος νὰ περιγράψω ἀκόμη εἰς συνέχειαν τὰ ὡραῖα αὐτὰ πράγματα εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Κυριῶν».

Καὶ ἀκριβῶς συνέπεσε νὰ ἔχω περιγράψει τὰς σχολὰς τῶν ἀρρένων διὰ τὸ προσεχές μου φύλλον. Ἐπειδὴ ὅμως προχθὲς εἶδα εἰς τὰς «Ἀθήνας» δημοσίευσιν διὰ τὸ γυμνάσιον τῆς Ἀλεξανδρείας, προερχομένην χωρὶς ἄλλο ἀπὸ κάποιον μεμψίμοιρον, δι' αὐτὸ ἐδημοσίευσα εἰς τὰς «Ἀθήνας» τὴν σχετικὴν περιγραφήν μου, ἡ ὁποία ἁπλούστατα καὶ ἀμερολήπτως θέτει τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των:

. . . . . .

«Τὴν ἐπίσκεψιν τῶν σχολείων τῶν ἀρρένων εἶχα ἀφήσει διὰ τὴν ἐπιστροφήν μου ἀπὸ τὸ Κάϊρον. Καὶ ἀκριβῶς τὴν ἐπαύριον τὸ πρωὶ ἐπεσκέφθην τὸν κ. Παλαιολόγον εἰς τὸ μικρὸν καὶ πτωχικὸν γραφεῖον τῆς μεγάλης καὶ ἀπεράντου σχολῆς. Τὸ γραφεῖον αὐτὸ μὲ ἔκαμεν ἀμέσως νὰ σκεφθῶ. Νά, ἕνας διευθυντὴς ποῦ δὲν ἔχει εἰς τὸ μυαλό του φούμαρα μεγαλείου καὶ ἐπιδείξεως. Ἕνα μικρό, μικρούτσικο δωμάτιον, χαμηλό, κοντὰ εἰς τὴν μεγάλην θύραν τῆς εἰσόδου, ποῦ μοιάζει θυρωρεῖον μᾶλλον παρὰ γραφεῖον τῆς διευθύνσεως.

Ἀλλ' ἀπὸ τὸ μικρὸ αὐτὸ ἐξεκινήσαμεν διὰ τὰ μεγάλα, τὰ προωρισμένα διὰ τοὺς μαθητάς. Καὶ πρῶτον μία αὐλὴ ἀπέραντος μὲ κιονοστοιχίαν ὡραίαν ὡς πλαίσιον καὶ μὲ τὰ μεγαλοπρεπῆ ἀγάλματα τῶν εὐεργετῶν καὶ ἱδρυτῶν τῶν σχολῶν Τοσίτσα καὶ Ἀβέρωφ εἰς τὸ μέσον. Κάτι ποῦ ἐνθυμίζει τὰς αὐλὰς τῆς κλασικῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν προγόνων μας εἰς γραμμὰς ὡραίας καὶ λευκότητα κιόνων καὶ ἁρμονίαν ρυθμοῦ.

Ἓν Π ἀπέραντον, μεγαλοπρεπές, ἀτελείωτον κλείει ἀπὸ τὰς τρεῖς πλευρὰς τὴν αὐλὴν αὐτὴν μὲ τὸ κυρίως κτίριον τῆς σχολῆς, μὲ παράρτημα τάξεων διὰ τὸ προστεθὲν ἐμπορικὸν τμῆμα καὶ

ΛΕΩΝ ΤΟΛΣΤΟΗ

Ὁ ΜΕΤΖΝΙΚΩΦ, ὁ ἐπισκεφθεὶς τελευταίως τὸν Τολστόη εἰς τὴν Γιασνάια-Πολιάνα

μὲ σειρὰν λουτήρων εἰς τὸ βάθος. Βλέπετε ὅτι δὲν λείπει τίποτε ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν οἰκοδομικήν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν σύγχρονον, τὴν νεωτάτην, τὴν τελείως ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς καὶ παιδαγωγικῆς λειτουργοῦσαν.

Καὶ ἠρχίσαμεν ἀπὸ τὴν αὐλὴν καὶ τοὺς λουτῆρας. Ὁμολογῶ ὅτι ἔχω τὴν ἀδυναμίαν νὰ πιστεύω ὅτι ἡ ὑγεία τοῦ σώματος πρέπει νὰ προηγῆται τῆς ὑγείας τοῦ πνεύματος καὶ δι' αὐτὸ τὸ πρῶτον Ἑλληνικὸν Σχολεῖον ποῦ ἔβλεπα εἰς τὴν ζωήν μου μὲ λουτρὰ, καὶ τοιαύτης τελειότητος μάλιστα, μὲ ἔκαμε νὰ σκεφθῶ πολὺ διὰ τὰ χάλια τῶν σχολείων μας τῆς πρωτευούσης. Μόνον εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Στοκόλμης εἶχα ἰδῆ τοιαῦτα λουτρά. Πετσέτες χνουδωτὲς ποῦ ἔλαμπαν ἀπὸ καθαριότητα, ἐκρέμοντο μέσα εἰς κάθε μικρὸν δωμάτιον, καὶ μηχανισμὸς τέλειος ἐπέτρεπε τὸ λούσιμον δέκα παιδιῶν συγχρόνως εἰς διάστημα δέκα λεπτῶν μέσα εἰς χωριστὰ διαμερίσματα.

Ἀπὸ τὰ λουτρὰ ἐπεράσαμεν εἰς τὸ ἀμέσως παρακείμενον ἐμπορικὸν τμῆμα. Οἱ μαθηταί, οἱ προοριζόμενοι διὰ τὸ ἐμπόριον, ἔφηβοι ἀπὸ 16—18 ἐτῶν εἰργάζοντο μέσα εἰς μεγάλας τάξεις, μὲ ἀπέραντα παράθυρα καὶ ἀερισμὸν τέλειον Ἤκουσα μαθηματικά, ἐστάθηκα εἰς τὸ μάθημα τῆς χημείας καὶ εἶδα τέλειον ἐργαστήριον, ὅπου ἐγίνοντο πειράματα ἀπὸ μαθητὰς λαμπρὰ κατηρτισμένους. Ἔπειτα ἐπεράσαμεν εἰς τὸ κυρίως λογιστικὸν μάθημα, τὸ ὁποῖον ἐδιδάσκετο γαλλικὰ ἀπὸ νέον γάλλον καθηγητήν, ἐπίτηδες μετακληθέντα ἀπὸ τὴν Γαλλίαν.

Εἰς τὰ τετράδιά των οἱ μαθηταὶ ἔγραφαν τὸ δοθὲν ἐμπορικὸν θέμα, ἐνῷ εἷς ἀνέπτυσσε γαλλιστὶ τὰς σκέψεις, τὰς ὁποίας ἠκολούθει διὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς ἐργασίας αὐτῆς. Ἐπῆρα τυχαίως δύο τρία τετράδια, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν εὑρῆκα οὔτε ἕν λάθος ὀρθογραφικὸν ἢ συντακτικόν. Καὶ μὲ μελαγχολίαν ἐσκέφθηκα πάλιν τὰ γαλλικὰ χάλια τῶν Ἀθηναϊκῶν μας σχολείων.

Ἀπὸ τὸ ἐμπορικὸν τμῆμα ἐπεράσαμεν εἰς τὸ Γυμνάσιον. Ἡ ἰδία τελειότης, αἱ ἴδιαι μεγάλαι τάξεις, ἡ ἰδία πρόοδος. Ἔπειτα εἰς τὸ Πρότυπον. Τάξεις ποῦ ὁμοιάζουν ὁλόκληρα σχολεῖα μὲ παράθυρα ὀρθάνοικτα ἀπὸ τὸ πρωῒ ἕως τὸ βράδυ, μὲ θρανία ὡραῖα, μὲ παιδιὰ γερά, εὔθυμα, ζωηρά. Εἰς μίαν τάξιν ὁ διδάσκαλος ἔπαιζε βιολὶ καὶ τὰ παιδιὰ ἐτραγουδοῦσαν ὡραῖα πατριωτικὰ τραγούδια.

Τὸ σχολεῖον αὐτὸ εἶνε σωστὴ μικρὰ πόλις μὲ κάθε τάξιν διατὸ πολυάριθμον τῶν μαθητῶν, διῃρημένην εἰς τμήματα, μικρὰ πόλις τακτική, καθαρά, ὑγιεινὴ κάτω ἀπὸ τὸν αἰωνίως κυανοῦν οὐρανὸν καὶ ἀπὸ μίαν ἄνοιξιν ποῦ διαρκεῖ τοὺς ἐννέα μῆνας τῶν σχολικῶν ἐργασιῶν. Ἦτο μεσημέρι πλέον καὶ κατεβήκαμεν εἰς τὴν αὐλήν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπέρασαν οἱ χίλιοι πεντακόσιοι μαθηταὶ ποῦ ἐσχόλαζαν. Καμμία ἀταξία, καμμία ἀκαταστασία, ἀλλὰ τάξις καὶ πειθαρχία στρατιωτική

Κάθε διδάσκαλος ἐκατέβαινεν εἰς τὴν αὐλὴν μὲ τοὺς μαθητάς του Ἐκεῖ παρετάσσοντο ἀνὰ τρεῖς καὶ σὰν τάγματα εὐσταλῶν στρατιωτῶν. Ἐπερνοῦσαν ἔπειτα καὶ ἐχαιρετοῦσαν ὅλοι γελαστοί, εὐχαριστημένοι, καλομαθημένοι. Καὶ ἐπερνοῦσαν ἐπὶ εἴκοσι λεπτὰ τῆς ὥρας οἱ χίλιοι πεντακόσιοι μαθηταί. Ὅταν ἐτελείωσεν ἡ παρέλασις ἐγὼ ἠσθάνθην τὰ μάτια μου ὑγρά, διότι ἔβλεπα τὴν ἐκεῖ Ἑλλάδα ἀπὸ τὰ θρανία ἀκόμη συντεταγμένην τέλεια καὶ ἀποδίδουσαν εἰς τὴν πατρίδα νέους ὠφελίμους καὶ χρηστούς.

Εἰς τὸ γραφεῖον τὸ μικρόν, τὸ ἄσημον τοῦ κ. Διευθυντοῦ συνηθροίσθησαν τότε ὅλοι οἱ καθηγηταί. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐχωροῦσαν – τόσον μικρὸν εἶνε—μερικοὶ ἵσταντο εἰς τὴν θύραν. Τοὺς εἶδα ὅλους ἀδελφωμένους, εὐχαριστημένους μὲ τὴν συναίσθησιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὰ παιδιὰ ἐκεῖνα ζωγραφισμένην ἐν τῷ προσώπῳ των. Τοὺς εἶπα ὅλον μου τὸν θαυμασμὸν καὶ ὅλην μου τὴν ὑπερηφάνειαν, διὰ τὸ μεγάλον ἔργον των, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πολλὰ διδάγματα ἠμποροῦσαν νὰ λάβουν αἱ Ἀθῆναι...

Καὶ ὅμως εὑρέθη ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἴσως ἀπὸ πληροφορίας τῶν ἐνδιαφερομένων νὰ καταρρίπτουν καθε γόητρον, ἔγραψεν ὅ,τι ἔγραψε. Ἔχω νὰ προσθέσω ὅτι ἀπὸ τριετίας λειτουργεῖ συσσίτιον οἰκονομικὸν διὰτὰς μαθητρίας τοῦ Ἀβερωφείου, τὸ ὁποῖον ἱδρύθη δαπάναις τῆς κ. Ἐμ. Μπενάκη καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου δίδονται περὶ τὰς 5,000 μερίδες φαγητοῦ καθ' ἑκάστην. Ὅτι πέρυσι ἔγειναν τὰ ἐγκαίνια τῆς Μπενακείου Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς τῶν θηλέων, σωστοῦ μεγάρου, ἱδρυθέντος παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος κ. Ἐμμ. Μπενάκη, εἰς τὸ ὁποῖον διαιτῶνται ἑβδομῆντα πέντε κορίτσια ὀρφανά. Ὅτι ἀπὸ τεσσάρων ἐτῶν λειτουργεῖ ἡ Ἐπαγγελματικὴ Σαλβάγειος σχολὴ τῶν ἀρρένων, ὡραῖον μέγαρον ἐπίσης, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Προτύπου Σχολείου μανθάνουν διαφόρους τέχνας. Ὅτι εἶνε ἕτοιμοι αἱ Ζερβουδάκειοι δημοτικαὶ σχολαί, κατάλευκοι μέσα εἰς τὴν λευκὴν περιφέρειαν τῶν ἄνω φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων. Ὅτι ὑπάρχει φιλόπτωχος Ἀδελφότης Κυριῶν, προεδρευομένη, νομίζω, ὑπὸ τῆς κ. Μ. Συνοδινοῦ, ἡ ὁποία δὲν δίδει μόνον φάρμακα καὶ γάλα καὶ ἰατρόν, ὡς συνήθως γίνεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τακτικῶν μηνιαίων βοηθημάτων συντηρεῖ πλῆθος ἀπόρων.

Αὐτὰ κάμνουν ἐκεῖ οἱ κυανόαιμοι, ὅπως τοὺς τιτλοφορεῖ ὁ γράφων. Ἐγὼ ὁμολογῶ ὅτι κυανοῦν αἷμα ἀναγνωρίζω εἰς ὅσους ἐδημιούργησαν αὐτοὶ μόνοι ἕνα μεγάλο ἐγώ, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνθεῖ κατὰ τόσον περιφανῆ τρόπον ἡ μεγάλη ἰδέα τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

Η ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ
ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

«Αἱ ἐξετάσεις τοῦ ἔτους τούτου τῆς Οἰκοκυρικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων παρουσιάζουν κάποιον νεωτερισμόν. Πρόκειται νὰ προηγηθοῦν εἰς τὴν συνήθη τῶν μαθημάτων τῶν γυναικείων τεχνῶν σειρὰν τὰ ἀγροτικὰ μαθήματα.

Ἡ κοπτικὴ καὶ ραπτικὴ φορεμάτων καὶ ἀσπρορρούχων, ἡ ὁποία διδάσκεται καὶ εἰς τὰς ὀρφανὰς τῶν ὀρφανοτροφείων καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ὅπως δήποτε γυμνάζονται αἱ ἐργάτιδες τῶν ἐργοστασίων ραπτικῆς κατήντησε, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη νὰ ἀπορροφᾷ ὅλα τὰ ἐργατικὰ χέρια τῶν κοριτσιῶν τῶν λαϊκῶν τάξεων.

Ἀπὸ τὰ ὑπερδιακόσια κορίτσια τοῦ λαοῦ τὰ ὁποῖα φοιτοῦν κατ' ἔτος εἰς τὸ ἐπαγγελματικὸν σχολεῖον μας αἱ ὀγδοῆντα ἐπὶ ταῖς ἑκατὸν ζητοῦν νὰ γίνουν ράπτριαι.

Εἰς τρόπον ὥστε μὲ τὸν καιρὸν αἱ Ἀθῆναι θὰ μεταβληθοῦν εἰς ἕνα ἀπέραντον ραπτάδικο, εἰς τὸ ὁποῖον κατὰ νόμον φυσικὸν θὰ ἐξευτελισθῇ ἡ ἐργασία ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ραπτριῶν. Συμβαίνει περίπου τώρα μὲ τὴν ραπτικὴν ὅ,τι συνέβαινεν ἄλλοτε μὲ τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα. Κάθε πτωχὸ κορίτσι ὠνειροπόλει νὰ γίνῃ διδασκάλισσα. Κάθε πτωχὴ μητέρα, πλύντρια ἢ ὑπηρέτρια ἐφιλοδόξει νὰ ἰδῇ τὴν κόρην της πτυχιοῦχον τοῦ Ἀρσακείου. Ἡ ὑπερπαραγωγὴ καὶ ἡ κακὴ ποιότης ἐξηυτέλισε τὸ ἐπάγγελμα τόσον, ὥστε σήμερον ἡ ραπτικὴ νὰ θεωρῆται ὡς ἐπάγγελμα πολὺ ἐπικερδέστερον ἀπὸ τὸ διδασκαλικόν. Ἴσως δὲ καὶ ἀξιοπρεπέστερον. Διότι μία καλὴ ράπτρια γίνεται γρήγορα πλουσία, ἀποκτᾷ μέγαρα καὶ ξένας παιδαγωγοὺς διὰ τὰ παιδιά της, ἐνῷ μία καλὴ διδασκάλισσα μόλις κερδίζει τὸ ψωμί της καὶ δὲν διακρίνεται τῶν ἄλλων, ἂν τύχῃ νὰ μὴν ἔχῃ προστάτας πολιτευομένους.

Φυσικὰ ὅ,τι συνέβαινε μὲ τὰς διδασκαλίσσας συμβαίνει σήμερον μὲ τὰς ραπτρίας. Ἔχουν δὲν ἔχουν κλίσιν καὶ ἰδιοφυΐαν διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ὅλαι θέλουν νὰ γίνουν ράπτριαι. Ἔχουν δὲν ἔχουν ὑγείαν καὶ γερὸ στῆθος καὶ μάτια δυνατά, ἐννοοῦν νὰ βασανίζωνται μὲ τὴν βιομηχανίαν τῆς βελόνης ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ, φυσικὰ μὲ τὰ χρυσᾶ ὄνειρα μιᾶς ἐπικερδοῦς ἀποκαταστάσεως.

Κατὰ τὸν κανονισμὸν τῆς σχολῆς μας, κατὰ τὴν ἀρχὴν κάθε σχολικοῦ ἔτους αἱ μαθήτριαι ἐξετάζονται ἀπὸ τὴν ἰατρὸν τῆς σχολῆς. Καὶ ὅταν ἡ ὑγεία των δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐπαγγέλματος τῆς ἐκλογῆς των δὲν γίνονται δεκταὶ εἰς αὐτό. Λοιπὸν ὑπῆρξαν παιδιὰ μὲ στῆθος πολὺ ἀδύνατον ἢ μὲ ὅρασιν ἀσθενεστάτην, τὰ ὁποῖα ἐπέμεναν νὰ γίνουν ράπτριαι. Ἠναγκάσθημεν λοιπὸν ἀρχικῶς μὲν διὰ νὰ θέσωμεν φραγμὸν εἰς τὴν πληθώραν αὐτὴν νὰ δεχώμεθα παιδιὰ δωρεὰν μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἓν ἢ δύο ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς φοιτήσεώς των θὰ καταγίνουν εἰς τὴν ἀνθοποιΐαν εἰς τὰ καπέλλα, εἰς τὴν διπλογραφίαν ἢ εἰς τὸ σίδηρον καὶ ἔπειτα εἰς τὴν ραπτικήν. Φυσικὰ ἡ διετία αὐτὴ ἀρκεῖ συνήθως εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν παιδιῶν μας εἰς τὰς τέχνας αὐτὰς καὶ συχνὰ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἀγαπήσουν τὸ ἔργον των καὶ νὰ ἐπιδοθοῦν ὁριστικῶς εἰς αὐτό.

Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ τὰ ἐπαγγέλματα δὲν εἶνε τὰ μόνα, εἰς τὰ ὁποῖα δύναται ἐπικερδῶς νὰ ἐπιδοθῇ μία γυναῖκα. Ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν πιλοποιῶν γυναικῶν ὀκτὼ ἢ δέκα ἐπιπλέουν καὶ ἀρκοῦν αὐταὶ διὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς ἀνάγκας κάθε Ἑλληνικῆς πόλεως, ἐπίσης δὲ καὶ ἀνθοποιῶν. Εἰς τὸ πρόγραμμά μας ἀνέκαθεν ὑπάρχει καὶ ἀγροτικὸν τμῆμα καὶ ἐφέτος διὰ πρώτην φορὰν κατωρθώσαμεν τὴν διδασκαλίαν καὶ ἀγροτικῶν μαθημάτων. Ἔχομεν παιδιὰ τῶν ἀγροτικῶν προκαστείων τῆς πρωτευούσης καὶ παιδιὰ ἀπὸ ἐπαρχίας καὶ χωρία. Τὰ μέσα δοκιμαστικῆς εἰσαγωγῆς καὶ τῶν κλάδων αὐτῶν μᾶς ἔλειψαν ἕως τώρα.

Ἐφέτος ἡ κ. Ἰσαβέλλα Σκουζὲ μᾶς ἐδώρησε πεντακοσίας δραχμὰς ἀκριβῶς εἰς τὴν ψυχολογικὴν στιγμὴν τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἀγροτικῶν μαθημάτων. Ἦτο μία μεγάλη ἐνθάρρυνσις τὸ ποσὸν αὐτό, ἐρχόμενον μάλιστα ἀπὸ τὴν σύζυγον τοῦ μεγαλειτέρου ἴσως γαιοκτήμονος τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐνδιαφερομένου ὡς ἐκ τῆς πολιτικῆς περιωπῆς του διὰ τὴν τύχην τῶν κοριτσιῶν τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν.

Φυσικὰ δὲν ἐνοικιάσαμεν μὲ τὰς πεντακοσίας αὐτὰς δραχμὰς οὔτε κήπους, οὔτε σταύλους, οὔτε μελισσοκομεῖα, οὔτε σηροτροφεῖα. Ἁπλῶς

ἐθέσαμεν τὰς βάσεις τῶν τεχνῶν αὐτῶν. Ἡ κόρη ἡ ὁποία διδάσκεται ραπτικὴν ἢ μαγειρικὴν ἢ σίδηρον ἤκουσε καὶ μαθήματα ἀγροτικά. Ὁ κ. Χάϊμαν, ἄριστος γεωπόνος, κατώρθωσε νὰ θέσῃ τὰς βάσεις τῆς διδασκαλίας του μὲ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἡ Πατησιώτισσα μαθήτρια τοῦ σχολείου μας, νὰ ἠμπορῇ ἀπὸ τώρα ἀμέσως νὰ ὁδηγήσῃ τὴν μητέρα της καὶ τὸν πατέρα της καὶ τὸν ἀδελφόν της πῶς νὰ καλλιεργοῦν καὶ νὰ πολλαπλασιάζουν τὰ ἄνθη των, πῶς νὰ πήζουν ἐπιστημονικῶς τὸ γάλα των εἰς τυρὶ καὶ γιαοῦρτι καὶ φρέσκο βούτυρο, πῶς νὰ περιποιοῦνται τὴς κότες των διὰ νὰ κάμουν πολλὰ αὐγὰ καὶ νὰ βελτιώσουν τὸ εἶδος των, πῶς νὰ παράγουν καθαρὸν μέλι ἀπὸ τὰ μελίσσια των καὶ πῶς νὰ περιποιοῦνται τὸ μετάξι των. Αὐτὰ ἠμποροῦν νὰ τὰ κάμουν ἀπὸ τώρα.

Αὔριον δὲ ὅταν ὑπανδρευθοῦν, ἀντὶ νὰ πηγαίνουν νὰ σκάπτουν τὰ ἀμπέλια καὶ νὰ μαζεύουν τῆς ἐλῆες, ἐγκαταλείπουσαι τὰ σπίτια των θὰ εἶνε εἰς θέσιν μαζῆ μὲ τὰς οἰκιακὰς ἀσχολίας των νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἀγροτικὰς αὐτὰς ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι ἐδημιούργησαν τὸν πλοῦτον τῶν ἀγροτικῶν τάξεων τῶν ἄλλων χωρῶν.

Νομίζω ὅτι ὁ φεμινισμὸς εἰς τὸν τόπον μας πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτό. Νὰ ἀποδώσῃ τὴν ἀγρότιδα εἰς τὴν γῆν, τὴν καλὴν αὐτὴν καὶ γόνιμον μητέρα, τὴν πλουτοπαραγωγόν, τὴν ἀνεξάντλητον εἰς εὐεργεσίας πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα. Νὰ τὴν κάμῃ νὰ τὴν ἀγαπήσῃ τόσον, ὥστε τὴν ἀγάπην της νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς τὰ παιδιά της, τὰ ὁποῖα τόσον ἄστοργα τὴν ἐγκαταλείπουν καὶ ἐκπατρίζονται διὰ νὰ ζητήσουν πόρον ζωῆς εἰς τὸν νέον κόσμον. Νὰ τῆς παρέξῃ τὰ μέσα νὰ ἐργασθῇ ὑπὸ ὅρους πλέον ὑγιεινοὺς καὶ ὄχι ἐξαντλητικοὺς ὡς ἐργάζεται σήμερον. Καὶ νὰ τὴν ἐφοδιάσῃ συγχρόνως καὶ μὲ κάποιαν στοιχειώδη πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ μύησιν εἰς τὰ καθήκοντά της ὡς οἰκοκυρᾶς καὶ συζύγου καὶ μητρός.

Αὐτὸ ἐζητήσαμεν νὰ κάμωμεν μὲ τὴν νέαν τάξιν τῶν ἀγροτικῶν μαθημάτων. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ μαθήτριαί μας συνοδευόμεναι ἀπὸ τὸν διδάσκαλόν των καὶ τὴν διευθύντριαν τῆς σχολῆς μεταβαίνουσι εἰς τὸν βασιλικὸν λαχανόκηπον καὶ εἰς γαλακτομεῖα καὶ ὅπου ἄλλοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδουν ἐφαρμοζόμενα ὅσα διδάσκονται. Τὸ ἑπόμενον δὲ ἔτος, ἂν τὰ μέσα μᾶς τὸ ἐπιτρέπουν, θὰ δώσωμεν περισσότερον καιρὸν εἰς τὰ μαθήματα αὐτὰ καὶ περισσοτέραν ἐν γένει ἔκτασιν.

Θὰ ἔχῃ τότε τὸ σχολεῖόν μας τὴν τιμήν, ὅτι κατώρθωσε χωρὶς κεφάλαια καὶ μὲ ἐλαχίστας συνδρομὰς εἴτε ἰδιωτικάς, εἴτε τῆς Κυβερνήσεως, νὰ εἰσαγάγῃ πρῶτον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν ἐπαγγελματικὴν καὶ οἰκοκυρικὴν μόρφωσιν εἰς κάθε τέχνην καὶ κάθε ἐργασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλληνὶς ἠμπορεῖ νὰ εὐδοκιμήσῃ καὶ νὰ γείνῃ παράγων καὶ οἰκογενειακοῦ καὶ ἐθνικοῦ πλούτου.

Καὶ εἴμεθα ἀληθῶς ὑπερήφανοι, διότι τὸ πρὸ ἑνδεκαετίας παράδειγμά μας καὶ ἡ προπαγάνδα τὴν ὁποίαν καὶ διὰ τῆς δημοσιογραφίας καὶ διὰ τοῦ σχολείου ἐκάμαμεν, ἔδωκεν ἕως τώρα τόσον εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα. Οἱ Ἕλληνες ὁμογενεῖς οἱ ὁποῖοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διέθετον εἰς καλλιμάρμαρα μέγαρα ἢ εἰς νοσοκομεῖα μόνον τὰ χρήματά των, σήμερον ἐνόησαν ὅτι πρέπει νὰ στρέψουν τὴν προσοχήν των εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν τῶν κοριτσιῶν. Ἐνόησαν ὅτι καὶ αἱ γυναῖκες τῆς Ἑλλάδος ἠμποροῦν ἀπὸ εἴδους πολυτελείας, ὅπου ἐθεωροῦντο ἕως τώρα, νὰ γίνουν στοιχεῖον πλουτοπαραγωγῆς, στοιχεῖον ἀνέσεως τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, στοιχεῖον μορφωτικὸν καὶ ἐξανθρωπιστικὸν τῶν λαϊκῶν τάξεων διὰ τῆς ἐργασίας των τῆς τεχνικῆς, τῆς ἐπιστημονικῶς τελειοποιουμένης. Πρὸ μηνῶν ἀκόμη ἐτελοῦντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ Μπενακείου Ἐπαγγελματικοῦ Σχολείου εἰς Ἀλεξάνδρειαν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἵδρυσιν γενναιότατα προέβη ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ἔμμ. Μπενάκη.

Προχθὲς ἐδημοσιεύετο τὸ ὄνομα πλουσίου Σπαρτιάτου, ἐμπορευομένου εἰς Αἴγυπτον, ὁ ὁποῖος διέθεσε 400.000 δραχμῶν διὰ τὴν εἰς Σπάρτην ἵδρυσιν Ἐπαγγελματικοῦ Σχολείου. Μετ' ὀλίγον θὰ τελεσθοῦν τὰ ἐγκαίνια ἄλλου σχολείου Ἐπαγγελματικοῦ ἱδρυομένου εἰς Βόλον διὰ δωρεᾶς κληροδοτηθείσης ἀπὸ γυναῖκα πλουσίαν.

Ἡ Ἄνδρος ἑτοιμάζει τὴν Ἐμπειρίκειόν της Ἐπαγγελματικήν, ἡ Κεφαλληνία τὴν Βαλιάνειον καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἐπαρχιακαὶ πόλεις τὰς ἰδικάς των.

Ἡ Σάμος πλὴν τῆς Μαυρογενείου Ἐπαγγελματικῆς, ἡ ὁποία ἱδρύθη πρὸ ἑξαετίας μὲ βάσεις τεθείσας ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας σχολήν, ἤδη ἀπέκτησε καὶ νέαν τοιαύτην, διευθυνομένην παρὰ τῆς κ. Κατῃ, μὲ προσωπικὸν πτυχιοῦχον τοῦ ἰδικοῦ μας σχολείου. Μετ' ὀλιγας ἡμέρας δύο κόραι ἐλθοῦσαι ἐπίτηδες ἐκ Σάμου διὰ νὰ τελειοποιηθοῦν εἰς τὸ Σχολεῖον μας θὰ ἐξετασθοῦν καὶ θὰ λάβουν τὰ διπλώματα των διὰ νὰ ἐργασθοῦν εἰς τὴν σχολὴν τῆς κ. Κατῃ.

Διὰ τὴν Χαρακόπειον, τῆς ὁποίας τὰ θεμέλια ἐτέθησαν ἐφέτος, ὡμίλησα πέρυσι. Θὰ εἶνε ἡ δευτέρα εἰς τὰς Ἀθήνας μὲ πλοῦτον ὅμως

αὐτὴ καὶ μέγαρα, μὲ τὰ ὁποῖα τὴν προικίζει ἡ γενναιότης τοῦ κ. Χαροκόπου.

Καὶ δὲν εἰλκύσαμεν διὰ τοῦ παραδείγματός μας καὶ τῆς προπαγάνδας τὴν ἰδιωτικὴν γενναιοδωρίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν προσοχὴν ἀκόμη τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐφέτος ὑπέβαλε νομοσχέδια πρὸς ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Οἰκοκυρικῶν σχολῶν. Καὶ ναὶ μὲν τὰ νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα καὶ ἄλλοτε πρὸ χρόνων, ὑπουργεύοντος τοῦ ἀοιδίμου Δηλιγιάννη εἶχαν συνταχθῇ, δὲν ἐσυζητήθησαν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς, θὰ συζητηθοῦν ὅμως καὶ θὰ ψηφισθοῦν εἰς ἄλλην περίοδον, ἀφοῦ καὶ ἐξ νεάνιδες ἐστάλησαν εἰς Ἐλβετίαν καὶ Γερμανίαν, παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας διὰ κληροδοτημάτων πρὸς εἰδικὰς σπουδὰς αὐτῶν.

Τότε τὸ μέτρον θὰ γενικευθῇ, αἱ δύο σχολαὶ τῶν Ἀθηνῶν ἠμποροῦν νὰ γίνουν τέσσαρες καὶ πέντε καὶ τὰ εἰς τὰ χωριὰ καὶ τὰς ἐπαρχίας δημοτικὰ σχολεῖα νὰ ἀποκτήσουν καὶ μίαν ἢ δύο τάξεις οἰκοκυρικὰς καὶ ἐπαγγελματικάς. Εἰς αὐτὰς θὰ συμπληροῦται ἡ μόρφωσις ὅλων ἀδιακρίτως τῶν Ἑλληνίδων καὶ σύμφωνα μὲ τὸν προορισμόν των ὡς καλῶν οἰκοκυρῶν καὶ μητέρων καὶ συγχρόνως τεχνιτριῶν, δυναμένων ἐν ἀνάγκῃ νὰ ζήσουν τὰς οἰκογενείας των μὲ τὴν ἐργασίαν των, ἢ νὰ ἀνακουρίσουν τὸν ἀδυνατοῦντα νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς σημερινῆς ζωῆς ἄνδρα.

Ἐν παράπονον ἔχει μόνον ἡ σχολή μας. Ὅτι μεταξὺ τῶν τόσων πλουσίων Ἑλλήνων δὲν εὑρέθη ἀκόμη ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ τῆς χαρίσῃ μίαν στέγην τοὐλάχιστον. Ὁμοιάζει ὀλίγον καὶ αὐτὴ ὅλους τοὺς πρωτομάρτυρας καὶ ἐγκαταλειπομένους εἰς τὴν τύχην των ἀγωνιστὰς τῶν μεγάλων ἰδανικῶν. Οἱ ὁποῖοι μοχθοῦν, παλαίουν καὶ ἀγωνίζονται διὰ νὰ ἐπιβάλουν μίαν ἰδέαν καὶ οἱ ὁποῖοι λιμοκτονοῦν καὶ συχνὰ πεθαίνουν ἀπὸ ἀσιτίαν.

Ἐν τούτοις τὸν κίνδυνον αὐτὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὐλάχιστον δὲν διατρέχει τὸ σχολεῖον μας. Ἐπάλαισε καὶ παλαίει, ἀλλὰ νικᾷ. Δεῖγμα αἱ ἐφετειναὶ πρόοδοί του. Δὲν ἔχει μαρμάρινα μέγαρα, ἀλλὰ καὶ κατώρθωσεν ἐκ τῆς ἐργασίας του καὶ ἐκ τῆς μικρᾶς Κυβερνητικῆς συνδρομῆς νὰ φέρῃ ἐξίσωσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ του, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἐλέγχου τὸν ὁποῖον ἐνήργησεν ὁ ὑπάλληλος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου κ. Κροντηρόπουλος. Λειτουργεῖ πάντοτε εὐσυνείδητα, πάντοτε τακτικά, καὶ γυμνάζει σώματα γερὰ καὶ χέρια ἐπιτήδεια καὶ ἐξυπνᾷ τὰ πνεύματα τῶν παιδιῶν αὐτῶν εἰς τὸ ὡραῖον φῶς τοῦ καθήκοντος καὶ τὰς ψυχάς των εἰς τὴν καλωσύνην καὶ εἰς τὴν ἀγάπην.

Εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ πολὺ συντελεῖ ἡ διευθύντρια τῆς σχολῆς κ. Πηνελόπη Γιαλούρη. Εἶνε ἡ πραγματικὴ μητέρα τῶν παιδιῶν μας καὶ εἶνε ἡ ἀκούραστος ἀρχιεργάτις τοῦ μελισσῶνος αὐτοῦ τῆς ἐργασίας. Χριστιανὴ ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην τῆς λέξεως σημασίαν ἀνταποκρίνεται χριστιανικώτατα εἰς τὸν προορισμόν της. Τὴν εὐχαριστοῦμεν ἐνώπιον ὅλων».

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΔΗΛΟ

Ἐνῶ τ' ἀστέρια ἀρχίζουν νὰ φωτίζουν τὸν γαλανὸ οὐρανὸ καὶ ἡ ἀκτὲς τοῦ Πειραιῶς νὰ λαμβάνουν φανταστικὲς μορφές, τὸ πλοῖο μας σηκώνει τὴν ἄγκυρα καὶ ἱερὴ συγκίνησις κατέχει τὶς ψυχὲς ὅλων, ποῦ πηγαίνουν νὰ προσκυνήσουν τοὺς ἐρειπομένους ναοὺς τοῦ φωτεινοῦ θεοῦ, τοῦ μεγάλου Ἀπόλλωνος, στὴν ἔρημη τώρα Δῆλο. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ Πέλωψ μοῦ φαίνεται πῶς εἶνε ἡ ἱερὰ ναῦς ποῦ ἔφερνε τὴν θεωρία ν τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν Δῆλον, διὰ νὰ καταθέσουν τὸν χρυσοῦν στέφανον εἰς τὰ πόδια τοῦ θεοῦ τοῦ φωτὸς καὶ νὰ προσφέρουν ἑκατόμβας εἰς τοὺς βωμούς του.

Τὸ ταξεῖδι ἦτον ἔκτακτο καὶ ἡ ὥρα περνοῦσε γρήγορα· ἡ αὐγὴ μᾶς ηὗρε ἄϋπνους καὶ λίγη ὥρα πρὶν νὰ φθάσωμεν στὴ Δῆλο, ἐχαιρετίσαμε τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, ὁ ὁποῖος ὁλόχρυσος ἐπρόβαλε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, ἐνῷ στὸ ἀντικρινὸ μέρος τὸ φεγγάρι ὠχρό, ὠχρὸ ἔσβυνε.

Εἰς τὰς πέντε τὸ πρωὶ τὸ πλοῖο μας ἄραξε στὸν ἱερὸ λιμένα τῆς Δήλου καὶ ὅλοι ἀποβιβασθήκαμε στὸ κατάξερο νησί, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ τόσο πρωί, φλογίζουνταν ἀπὸ τὸν ἥλιο. Κατόπιν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἀρχαιολογίας κυρίου Φιλαδελφέως, ὁ ὁποῖος μὲ λίγα ὡραῖα λόγια ἐξήγησε τὴν ἱστορία τοῦ νησιοῦ, ἀρχίσαμεν διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ θεάτρου τὴν πρὸς τὴν ἀρχαίαν πόλιν ἀνάβασιν.

Ἐθαυμάσαμεν τὰς ὀκτὼ ἀρχαίας οἰκίας ποῦ εὑρέθησαν κατὰ τὰς τελευταίας ἀνασκαφὰς καὶ αἱ ὁποῖαι εἶναι αἱ μόναι ποῦ σώζονται εἰς τὴν Ἑλλάδα. Δὲν ἔχουν βέβαια τὶς θαυμαστὲς τοιχογραφίες τῶν σπιτιῶν τῆς Πομπηΐας, ἔχουν ὅμως θαυμάσια μωσαϊκὰ διατηρούμενα πολὺ καλὰ καὶ εἰς μερικὰ μέρη ὑπάρχουν ἀκόμη τοῖχοι

Ἑλληνίδες καλλιτέχνιδες Ἔργον τῆς διαπρεποῦς Ἑλληνίδος ζωγράφου
κ. ΘΑΛΕΙΑΣ ΦΛΩΡΑ ΚΑΡΑΒΙΑ

ἀσβεστομένοι καὶ χρωματισμένοι μὲ τέχνην ὡραιοτάτην. Εἰς τὸ τέλος τοῦ δρόμου καὶ εἰς τὰ πλάγια λόφου εὑρίσκεται τὸ Θέατρον· ἀπὸ ἐκεῖ τὸ θέαμα τῆς νήσου εἶνε θαυμασίως μεγαλοπρεπές, καὶ οἱ ἐρειπωμένοι ναοὶ φαίνονται κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, σὰν νὰ ἔχουν βγῆ τώρα ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ τεχνίτη.

Εἰς τὸ βάθος ἡ ἱερὰ λίμνη καθρεφτίζει τὰ ἥσυχα νερά της, τὰ ὁποῖα πρῶτα ἐχαιρέτισαν τὴν γέννησιν τοῦ Θεοῦ τοῦ φωτός, γιατὶ κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐκεῖ ἡ Λητὼ στηριζομένη στὸν ἱερὸν φοίνικα ἐγέννησε τὸν Ἀπόλλωνα. Ὁλόγυρα ἐκεῖ βρίσκονται καὶ οἱ τρεῖς ναοί, ἀλλὰ δυστυχῶς σήμερα δὲν ὑπάρχουν παρὰ τὰ θεμέλιά των ἡ φαντασία ὅμως μοῦ τοὺς ἀναπαριστάνει μὲ τὴν πρώτην δόξαν καὶ λαμπρότητα καὶ βλέπω τὸ κολοσσιαῖον ἄγαλμα ποῦ προσέφεραν οἱ κάτοικοι τῆς Νάξου νὰ στέκεται κυρίαρχο ἐμπρός μου.μὲ τὴν πρώτην του λαμπρότητα καὶ εἰς τοὺς βωμοὺς νὰ καίωνται μῦρα καὶ σπλάγχνα ζῴων καὶ χορὸς παρθένων καὶ νέων νὰ ψάλλουν ὕμνους εἰς τὸν ὡραῖον Φοῖβον καὶ νὰ παίζουν αὐλοὺς γλυκοὺς καὶ χρυσὲς λύρες.

Εἶνε τόσα τὰ θαυμαστὰ τῆς νήσου καὶ ἔχει ὁ ἐπισκέπτης τόσα νὰ ἰδῇ ποῦ ὁλόκληρη ἡμέρα δὲν φθάνει. Ἡμεῖς ὅμως ἀναγκαζόμεθα νὰ συντομεύσωμεν τὴν ἀπόλαυσιν αὐτήν, γιατὶ ὁ ὡραῖος θεὸς,θέλοντας νὰ μᾶς δείξῃ τὴν δύναμίν του ὅλην μᾶς ἀναγκάζει νὰ ζητήσωμεν ὀλίγην σκιάν. Ἀποχαιρετῶμεν λοιπὸν μὲ συγκίνησιν τοὺς ναοὺς καὶ τὰς στοάς, τοὺς βωμοὺς καὶ τὰ ἀγάλματα καὶ ἐπιστρέφομεν διὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὸ πλοῖόν μας, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁ κ. Φιλαδελφεὺς μὲ τὰ κάτωθι ὡραῖα λόγια ἐχαιρέτισε τὸν θεὸν τῆς νήσου.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

Θεὲ Ἄπολλον ! Μετὰ δισχίλια ὅλα ἔτη ἀφ' ἧς ἐσβέσθη πλέον ἡ φλὸξ τῶν βωμῶν, καὶ ἡ δὰς ἡ φλέγουσα ἐν τῷ ἱερῷ σου ἄλσει, ἰδοὺ πάλιν τὰ τέκνα τῆς φίλης σου Ἑλλάδος προσέρχονται εἰς τὸ σεπτόν σου τέμενος ἵνα καταθέσωσι στέφανον δάφνης εἰς ἔνδειξιν λατρείας καὶ ἀφοσιώσεως πρός Σε !

Ὦ Θεὲ ὑπέρτατε τῆς Ἁρμονίας καὶ τῶν μελῶν τῆς θειοτάτης τῶν Τεχνῶν ! Τὸ κράτος σου οὐδέποτε ἐν τῷ

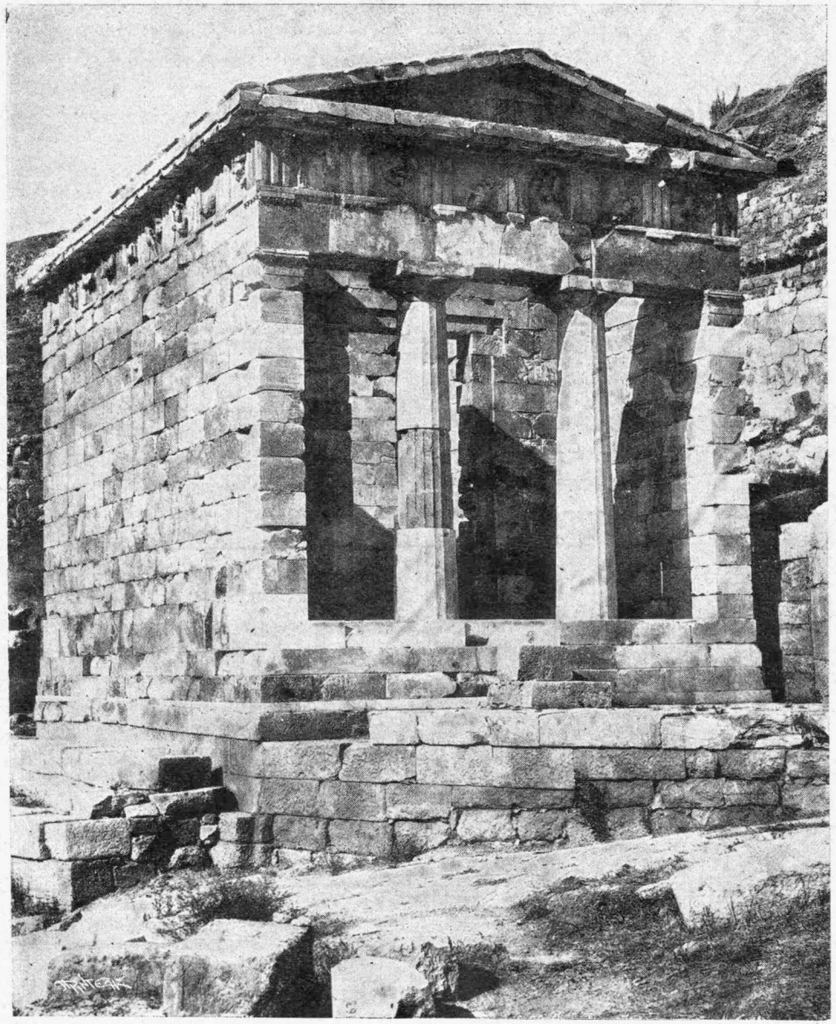

ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΛΟΥ

κόσμῳ τούτῳ ἐξηφανίσθη. Τὸ τέμενός σου, τὸ γέμον ποτὲ καλλιμαρμάρων ναῶν καὶ μνημείων, κατηρειπώθη, κατέρρευσε καὶ ἀνηλεῶς διηρπάγη ὑπὸ βαρβάρων ἐπιδρομέων καὶ συλητῶν. Ἀλλὰ τίς ἐτόλμησέ ποτε νὰ φαιρέσῃ ἀπὸ τὴν ἱερὰν σου ἀγκάλην τὴν θείαν ἐκείνην λύραν ἥτις ἀεὶ συγκινεῖ καὶ ἐξευγενίζει τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, τὴν θείαν σου φόρμιγγα, ἧς αἱ χορδαὶ ἐξεγείρουσι τὰ ὕψιστα αἰσθήματα ἐν ταῖς καρδίαις τῶν θνητῶν !

Ὦ Θεὲ μεγάλε, σὺ ἡ εὐγενεστάτη ἐκδήλωσις τοῦ ἀθανάτου ἑλληνικοῦ πνεύματος ! Τίς λαός ; Τίνες ἄνθρωποι ; Ποία ποτὲ φυλὴ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ συνέλαβε τοιοῦτον ὑπέροχον τοῦ ἰδανισμοῦ καὶ τῆς εὐρυθμίας θεόν, ἐν τῇ μορφῇ τοῦ ὁποίου ἐνσαρκοῦται πᾶν ὅ,τι ὕψιστον παρήγαγέ ποτε ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ; ..

Λευκός, ἤρεμος, ἀστράπτων καὶ μεγαλοπρεπής, ὡς ὁ μαρμάρινος τοῦ Belvedere ἥλιος, εἶσαι ὄντως ἡ ἀληθής. ὦ ὡραῖε τῶν Μουσῶν ἡγέτα, ἐνσάρκωσις τῆς ἁρμονίας καὶ τοῦ μέτρου !

Εἶσαι ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Ὅμηρος. ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Θουκιδίδης εἶναι ὁ μέγας Ἀριστοτέλης καὶ ὁ φιλόσοφος τῆς σκηνῆς Εὐριπίδης, εἶσαι αὐτὸς οὗτος τέλος ὁ θεῖος Πλάτων ! τὶ θὰ ἦτο ἡ γῆ αὕτη, τὶ θὰ ἦτο ὁ κόσμος οὗτος ὅλος, ἄνευ Σοῦ, ὦ Θεὲ τοῦ ρυθμοῦ, οὗ τὸ πνεῦμα πλανᾶται εἰς τὰ αἰθέρια ὕψη τοῦ ἰδεώδους καὶ αἰωνίου κάλλους ! ..

Ὁ ἀρχαῖος κόσμος εὐγνωμονῶν σοι ἀνήγειρε ναοὺς ἐκλάμπρους ἀπειράριθμα, χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ ἀναθήματα, δάσος ὅλον ἀνδριάντων καὶ κολοσσοὺς ἐκ μαρμάρου καὶ χαλκοῦ

Ὦ, ἦτο εὐγνώμων τὸ πάλαι ὁ μέγας ἐκεῖνος λαὸς πρὸς τὸν κατ' ἐξοχὴν θεὸν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς του ! ἐγνώριζεν ἡ ἀθάνατος ἐκείνη τῶν Ἑλλήνων φυλὴ ὅτι, ἐὰν ἀφαιρέσῃ τις ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον τὸν ρυθμὸν καὶ τὸ μέτρον, δὲν μένει τίποτε ἄλλο ἢ σωρὸς λίθων, χωμάτων καὶ τέφρας ! . . .

Ναὶ σύ, ὦ Ἄπολλον, εἶσαι ὁ καλλιτέχνης τοῦ Παρθενῶνος καὶ τῶν Προπυλαίων ὁ ἀρχιτέκτων, σὺ ὁ γλύπτης τῆς Κνιδίας θεᾶς καὶ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους, σὺ ὁ ποιητὴς τῆς Ἰλιάδος καὶ τοῦ Καθαρτηρίου καὶ τοῦ Παραδείσου τοῦ Δάντε, σὺ ὁ συνθέτης τῶν συμφωνιῶν τοῦ Βετχόβεν, σὺ ὁ συναρπάζων, συγκινῶν καὶ συγκλονίζων καὶ τὰ θεῖα ρίγη τῆς καλλιτεχνικῆς ἐμπνεύσεως προξενῶν διὰ τῶν μελῶν, τοῦ ρυθμοῦ, τῶν χρωμάτων, διὰ τῶν μαρμάρων καὶ τῶν στίχων ! ..

. . . . . .

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΤΗΣ

— *Φεύγω τώρα... μοῦ σφύριξε στ' ἀφτὶ ἕνα μεσημέρι χειμωνιάτικο. κουφό, καταχνιασμένο κι ἄχαρο μεσημέρι. Κ' ἔφυγε· ἔφυγε στ' ἀληθινά, πέρασε σὰν ἴσκιος ἀπάν' ἀπὸ τὰ δέντρα τοῦ κήπου μας, στάθηκε λιγάκι στὴ μουριὰ κάπως συλλογισμένο κ' ἔπειτα χύθηκε στὸ ἀντικρυνό μας σπίτι. Καὶ ποιανοῦ ἦταν αὐτὸ τὸ σπίτι; Τοῦ Γιάννη Τούρτουρη τοῦ κακομοίρη, τοῦ ἄκαρδου καὶ τ' ἄθεου τοῦ Γιάννη Τούρτουρη ποῦ τὸν εἴχαμε ὀχτρό. Ἐκεῖνος πάντα μᾶς πολέμαγε, μᾶς φτονοῦσε, δὲν ἤθελε νὰ βλέπῃ ψωμὶ στὰ δόντια μας. Τὸν ἄντρα μου τὸ μακαρίτη — πάντα κόντρα τοῦ πήγαινε· ἐμένα μὲ κακολόγησε· τὴν θυγατέρα μου — τὴν ὄμορφη Χρυσοῦλα μου, ἔβαλε πεζοὺς καβελλαρέους νὰν τὴ χωρίσῃ ἀπὸ τὸ στεφάνι της. Τὸ μοναχογιό μου τὸν ἔκλεισε χρόνο στὴ φυλακὴ γιατὶ δὲν ἔστεργε νὰ πάρῃ τὴν κόρη του, τὴν παστρογωνιά του... Μὰ δὲν τοῦ πέρασε!..Κι' ὁ γιός μου παντρεύτηκε σύμφωνα μὲ τὴ θέση του, κ' ἡ θυγατέρα μου χάρηκε τὸ στεφάνι της,κ' ἐγὼ ἀπόλαψα τὰ καλά μου κι ὁ ἄντρας μου τοῦ στάθηκε παλοῦκι στὸ μάτι. Δέκα χρόνια πόλεμο καὶ πάντα του βγῆκε νικημένος. Ἦταν ἕτοιμος νὰ ρίξῃ τ' ἄρματα, ἕτοιμος νὰ μολογήσῃ τὴν κακογνωμιά του καὶ νὰ ζητήσῃ συμπάθειο· ἕτοιμος ν' ἁπλώσῃ χέρι στὸ ἔλεός μου. Μὰ τὴ γλύτωσε Ἦρθε στὰ χείλη τοῦ γκρεμοῦ κι ἀντὶ νὰ πέσῃ μέσα ψήλωσε στὰ μεσούρανα. Πλούτη, δόξα, τιμὲς σωριάστηκαν ἀπάνου σ' αὐτὸν τὸν κάβουρα! Κ' ἔπεσα ἐγὼ στὸ γκρεμό, ἐγὼ κι ὁ ἄντρας μου, ἐγὼ καὶ τὰ καλά μου, τὰ σπίτια μου,οἱ τίμιες μου χαρὲς καὶ τ' ἀπίκρατα χρόνια μου. Ὅλα πῆγαν μὲ μι' ἀνεμοριπή*

Μὰ γιατὶ νὰ φύγῃ; πές τε μου γιατὶ νὰ φύγῃ; Νὰ φύγῃ ἀπὸ μένα καὶ να πάῃ στ' ὀχτροῦ μου τὸ ρημαδιακό! Νὰ σηκώσῃ ἀπὸ μένα τὴν καλοτυχιὰ καὶ νὰν τὴ ρίξῃ σὲ κεῖνον τὸν ἀτσίγγανο, τὸ βρωμιάρη, τὸν ἐλεεινό! Πές τε μου μὴν ἀκούσατε, μὴν ἐμάθατε, μὴν εἴδατε τὸ γιατί; Ὤχ. Θεούλη μου! Καὶ νὰ πάῃ ἐκεῖ, νὰ συνέμπῃ στὴν ἀμάχη μας, νὰ δώκῃ συντρομὴ στὸν ὀχτρό μου! Τόσα σπίτια στὸ χωριὸ καὶ διάλεξε τὸ σίχαμα! Γιατί; σὲ τί τοῦ φταίξαμε; Ποιὸς τὸ πίκρανε; ποιὸς τ' ἀσκημομίλησε. Ἐγὼ μιὰ φορὰ τ' ἄκουσα, μιὰν ὥρα, μιὰ στιγμὴ καλὴ καὶ βλογημένη κ' ἔπειτα τὄχασα· μοὔδωκε τὴν ἄξια του ὑπόσκεση καὶ χάθηκε σὰ φάντασμα.

Ἔτσι ἦταν μεσημέρι χειμωνιάτικο, κουφὸ μὰ καλόβουλο καὶ καλόκαρδο μεσημέρι ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια. Ἔμπαινα γιὰ νὰ θρονιαστῶ στὸ καινούριο σπίτι μας· τὸ σπιτάκι μας τ' ἁπλόχωρο μὲ τὶς πόρτες τὶς τορνευτὲς καὶ τὶς μαρμαρένιες σκάλες του. Τὸ σπιτάκι μου, τ' ἀρχοντικό μου ποῦ σφαλάγγι τώρα τὸ χαίρεται ὁ Τουρτούρης, ὅπως κι ὅλο τὸ ἔχει μας. Ἔμπαινα κ' ἡ καρδιά μου ἀναγάλλιαζε. Εἶχα τόσα χρόνια ποῦ τ' ὠνειριαζόμουν ἕνα τέτοιο σπίτι. Γιὰ φαντάσου! Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ μὲ πῆρε νύφη μοῦ τὸ ὑποσκέθηκε ὁ μακαρίτης. — Θὰ κάμω ἕνα σπίτι ἔτσι κι ἀλλοιῶς Κ' ἐγὼ τὸ περίμενα μέρα σὲ μέρα· χρόνο μὲ χρόνο. Τὸ σπίτι τὸ παλιὸ ἦταν σαράβαλο. Τὄχτισαν ὅπως-ὅπως οἱ γέροι στὸν τὸκαιρὸ τοῦΚαποδίστρια· σκεπὴζήταγαν νὰ βάλουν τὸ κεφάλι τους καὶ τίποτ' ἄλλο. Μὰ χρόνο μὲ τὸ χρόνο τὸ σπίτι γέραζε καὶ πλήθαινε ἡ φαμελιά. Ἦρθ' ἕνα παιδί. ἦρθε ἄλλο· ποῦ νὰ μᾶς χορέσῃ! Τὸ σπίτι ἀδυνάτιζε καὶ τὰ ποδια τῶν παιδιῶν δυνάμωναν. δυνάμωναν στὰ καλά. Κάθε πήδημα τοῦ παιδιοῦ καὶ μιὰ πληγὴ στὸ πάτωμα. Τὄνοιωθαν κ' ἐκεῖνα· ἄρχισαν κ' ἐκεῖνα νὰ τ' ἀποζητοῦν τὸ καινούριο. Τὸ εἶχαν βλέπεις στὸ αἷμα τους.

Ἔ τί γίνηκε σὰ ρίξαμε τὸ θεμέλιο! Λίρα ἐγώ, λίρα ὁ μακαρίτης, καλλωνᾶτα τὰ παιδιά. Σφάξαμε καὶ τὸν κόκκορα, ἕνσυ κόκκορα τόσον δά! στοιχειὸ μονάχο. Κι ἀπὸ τότε ποῦ νὰ βροῦμε ἡσυχία. Μέρα νύχτα τὸ σπίτι μπροστά μας· ὅσο ψήλωνε, ψήλωνε κ' ἐμᾶς τὄνειρό μας. Καὶ τώρα ἔμπαινα σὰ νἄμπαινα στὸν Παράδεισο Στάθηκα καταμεσὶς στὴ σάλα· καὶ τήραζα τὶς ὤμορφες ζωγραφιὲς του τοίχου, τ' ἄστρα τοῦ ταβαιιοῦ, τἀγγελούδια στὶς ἀγκωνές. Τήραζα καὶ θάμαζα τὶς ἀέρινες κουρτίνες. τοὺς μεγάλους καθρέφτες, τοὺς καναπέδες καὶ τ' ἀκριβά τους γεμίσματα. Ἔλεγα πῶς εἴωυν μέσα σὲ ναὸ-ναὸ τῆς φαμίλιας μου. Καὶ τὴν ἄκουσα τότε τὴ φωνή του, μυστικὴ καὶ πρόσχαρη σὰ φωνὴ τῆς εὐτυχίας.

— Ἔλα, ἔλα ποῦ σὲ προσμένω τόσον καιρό! Ὅσο εἶμαι γὼ δῶ μέσα μὴ φοβᾶσαι· θὰ ζήσετε πλούσια.

Ἔτσι μοῦ εἶπε ἡ φωνὴ κ' ἔτρεξα νὰ ἰδῶ τὸ ριζικάρη. Γύρισα ὅλες τὶς κάμαρες, κύτταζα πίσω ἀπὸ τὶς πόρτες, κάτω καὶ ψηλά, μὰ δὲν εἶδα τίποτα. Τὸ σπίτι ὁλάνοιχτο στὸν ἀέρα καὶ τὸ φῶς ψυχὴ δὲν ἔδειχνε. Τότε τἄχασα· τρόμαξα στ' ἀληθινά· ἔβαλα τὶς φωνὲς κ' ἔπεσα κρεββᾶτι. Μ' ἂν ἐχόλιασε γι' αὐτὸ ἐγὼ τί φταίω; Ἤμουν ἄπραγη σὲ τέτοια. Κι ὄχι ἐγὼ μονάχα μὰ κι ὁ μακαρίτης ποῦ τἄκουσε ἀνατρόμαξε κι' οἱ δικοί μας ποῦ τὄμμαθαν ἔκαμαν τὸ σταυρό τους. Κάψαμε λιβάνι, ἀνάψαμε κεριά, διαβάσαμε ἁγιασμὸ γιὰ νὰ διώξουμε ὄχικεῖνο, μὰ τοὺς δαιμόνους ἀποῦ κολάζουν τὶς ἄδολες ψυχές. Ὅλοι μας εἴμαστ' ἄπραγοι, ἄπραγοι!... Ὡς ποῦ ἦρθε Ζωγάκενα, ἡ πολυκάτεχη γριὰ καὶ μ' ἔβγαλε ἀπὸ τὴν ἔγνοια.

— Καὶ δε χαίρεσαι Σάββενα; καὶ δὲν καλοκαρδίζεις, Καλίτσα μου; Ἦταν τοῦ σπιτιοῦ σας τὸ στοιχειὸ ποῦ σὲ συχάρηκε νοικοκυρά. Καὶ νὰ ἰδῆς ποῦ θὰ κρατήσῃ τὸ λόγο του νὰ εἶσαι βέβαιη πῶς θὰ κρατήσῃ τὸ λόγο του ...

Ἔτσι μοῦ εἶπε· κ' ἐγὼ τῆς ἔδωκα ὅ,τι φοροῦσα γιὰ τὴν καλὴ τὴ φώτιση. Ἄφησα τὸ κρεββᾶτι ἀμέσως κ' ἔτρεξα νὰ τὸν ζητήσω, νὰ τοῦ γυρέψω συχώρεση γιὰ τὸ φόβο μου. Δὲν τὸ ἤθελα· ἤμουν ἄμαθη στὰ τέτοια... Ἀ! πῶς ἤθελα ν' ἄκουγα πάλε τὴ φωνή του τὴ γλυκειά, τὴν πρόσχαρη, τὴν καλορρίζικη φωνή του. — «Ἔλα ποῦ σὲ προσμένω... Θὰ ζήσετε πλούσια !...» Μὰ δὲ φάνηκε, δὲν ἀκούστηκε πιά! Δὲ φάνηκε τὸ εἴδωλό του, δὲν ἀκούστηκε ἡ φωνή του· δὲν ἔλειψε ὅμως κι ἀπὸ κοντά μας. Δέκα χρόνια στρωτὰ μᾶς συντρόφιαζε καὶ μᾶς καλοτύχιζε. Στὶς δουλειές του ὁ νοικοκύρης μου τὄνοιωθε πάντα στὸ πλευρό του Ὅλα, ὅλα μας πήγαιναν καλὰ καὶ προκομμένα. Τὰ χτήματά μας ἔδιναν καρπό· τὰ ζωντανά μας ἄλλα ζωντανα· ὁ γιός μου πρόκοβε στὰ γράμματα κ' ἡ κόρη μου στὰ κεντίδια. Ὁ γάμος της σὰν τὴν πάντρεψα ἔγινε ἄκουσμα στὸ χωριὸ κι ἀκόμη πέρα. Καὶ τὸ σπίτι μου, τ' ἀρχοντικό μου ψήλωνε καὶ θέριευε τῶν φτωχῶν κυβέρνια, τῶν φίλων παίνεμα καὶ φτόνος τῶν ὀχτρῶν. Κ' ἐγὼ δὲν ἔπαυα ν' ἀποζητῶ τὸ ριζικάρη, τὸν καλό μας ἄγγελο, τοῦ σπιτιοῦ μας τὸ στοιχειό. Τὸν ζήτησα στὰ κατώγεια καὶ στ' ἀνώγεια, μέρα καὶ νύχτα τὸν ἔκραζα. Μὰ δὲν καταδέχτηκε νἀρθῇ νὰ μοῦ μιλήσῃ, νιὸ νὰ ρίξῃ κρασὶ στὸ ποτῆρι τῆς χαρᾶς μου. Μόνο καὶ μοναχὰ τὴ νύχτα κάποτε σὰν ἀγρυπνοῦσα, ἄκουγα τὸ ζεμπερέκι νὰ χτυπάῃ κρά...κρά ..σὰ νὰ ἤθελε ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα.

— Καλῶς τον!.. καλῶς τον!... τοῦ φώναζα ἐγὼ ἀπὸ μέσα.

Μὰ στὴν φωνὴ ἔπαυε ἀμέσως τὸ ζεμπερέκι σὰ νὰ ἦταν κλέφτης κ' ἔφευγε μὴν τὸν πιάσουμε. Ἔφευγε καὶ πήγαινε στὸν κῆπο κι ἄκουα τὴν ἁλυσίδα τοῦ πηγαδιοῦ γρι-γρί!...γρι-γρί!.,. ὅλη νύχτα. Καὶ τὴν αὐγὴ βρίσκαμε γιομᾶτες νερὸ τὶς σκάφες, ἕτοιμες γιὰ τὴν πλύση. Καὶ κάθε τόσο ποῦ ἔπεφτε πολλὴ δουλειά, πήγαινε μόνος του καὶ ξύπναε τὶς δοῦλες γιὰ τὸ ξενύχτι. Σ' ὅλα σ' ὅλαεῖχε τὴν ἔγνοια μας, τὴν κυβέρνιαμας δέκα χρόνια στρωτά. Κι ἄξαφνα χωρὶς νὰ τοῦ κάνουμε τίποτα, ἔρχεται στὴν ὥρα τὴν πικρή, στὸ χειμωνιάτικο ἐκεῖνο μεσημέρι καὶ μοῦ λέει μὲ τὴν ἴδια του φωνή.

— Φεύγω τώρα...

Κ' ἔφευγε στ' ἀληθινά, πέταξε ἥσυχα, ἀνάερα καὶ πῆγε νὰ στολίσῃ τὴν κούρνια τοῦ ὀχτροῦ μου! Ἔφυγε ἥσυχα, γλυκά, χωρὶς νὰ ρίξῃ κάνε τ' ἀστροπόβολο ἀπάνου μου, νὰ κάψῃ τὸ κορμὶ πρὶν γνωρίσῃ τὰ μαῦρα τὰ μελλάμενα.

Δὲν πέρασαν δύο μέρες καὶ μοὔφεραν στὸ κάρρο τὸν ἄντρα μου. Κι ὡς ποῦ νὰ κλάψω κεῖνον ἔκλαψα τὰ ξανθά μας γεννήματα· φωτιὰ πῆρε καὶ τἄκαψε! τόρφος ἔπεσε στὰ ζωντανά μας. Ὁ γιός μου ἀρρώστησε ἀπ' τὸ κακό του καὶ τὸν συγούρεψα στὸν χρόνο ἀπάνου. Ἕνα μὲ τ' ἄλλο σωριάστηκαν τὰ κακὰ στὸ κεφάλι μου,

ὅπως τὸ χιόνι ἀπάνου στὸ βουνό. Πάει τ' ἀρχοντικό, πᾶνε οἱ χαρές, πάει τὸ βιό μας! Κ' ἐγὼ ἀπόμεινα ἐγὼ κακογεράματη, ἀπελπισμένη, ἀδύνατη, νὰ κλαίω κουκουβάγια τοῦ σπιτιοῦ μου τὸ γκρέμισμα.

Μὰ γιατὶ μοῦ εἶπε — Φεύγω τώρα, ἐκεῖνο; Γιατὶ νὰ θρονιαστῇ στοῦ ὀτχροῦ μου τὸ σπίτι; Δὲ μπορῶ, δὲ μπορῶ, δὲ μπορῶ νὰ καταλάβω ἀκόμα.....»

Α. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

ΤΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ

Τὴν μεταμεσημβρίαν τῆς δευτέρας τοῦ Συνεδρίου ἡμέρας 3—5 ὡμίλησεν ἡ κ. *Rosalie Schoenflies* περὶ ὑποστηρίξεως τῶν μητέρων. Ἡ ὁμιλήτρια περιέγραψε διὰ θερμῶν φράσεων τὴν θέσιν τῶν μητέρων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι εἶνε ἠναγκασμέναι νὰ ἐργάζωνται μέχρι τῆς τελευταίας πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεώς των ὥρας καὶ ὀλίγας πάλιν ἡμέρας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν των. Ὅτε τὸ καταβεβλημένον σῶμα ἔχει ἀνάγκην περιθάλψεως, ἐκεῖναι τρέχουν εἰς τὴν ἐργασίαν των, ἀφοῦ καὶ τὰ οἰκιακά των καθήκοντα πρέπει ὅπως ὅπως νὰ ἐκτελέσουν, τὰ μικρὰ δὲ διαμερίσματα εἰς τὰ ὁποῖα ζῶσιν αἱ γυναῖκες αὐταὶ δὲν ἔχουν κἂν μίαν ἰδιαιτέραν θέσιν, ὅπως εὕρουν τοὐλάχιστον ἀνάπαυσιν τὰς ὀλίγας ἐκείνας ἡμέρας ὅπου μένουν εἰς τὴν κλίνην, χωρισμέναι τῆς λοιπῆς οἰκογενείας, τοῦ θορύβου τῶν ἄλλων παιδιῶν.

Καὶ ἐξηκολούθει περιγράφουσα τὴν οἰκτρὰν θέσιν, καὶ διὰ παραδειγμάτων τὰ λυπηρὰ ἐπακόλουθα τῆς καταστάσεως αὐτῆς Καὶ ὅμως αἱ μητέρες αὐταὶ εἶνε αἱ δίδουσαι εἰς τὸν δῆμον τὸ μέγα μέρος τῶν ἀστῶν του καὶ εἰς τὸν στρατὸν τὸ μέγα μέρος τῶν στρατιωτῶν του, εἶπε. Λείπουν εἰσέτι τὰ ἀναγκαῖα ἀναλόγως τῶν πληθυσμῶν μαιευτήρια, πρὸς τὰ ὁποῖα αἱ γυναῖκες τοῦ λαοῦ νὸ ἠμποροῦν νὰ στρέψουν τὸ βλέμμα μὲ κάποιαν ἐλπίδα διὰ τὸν δύσκολον ἐκεῖνον καιρόν. Λείπουν εἰσέτι ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως τὰ ἀπαιτούμενα μὲ καλὴν θέλησιν ἀστυνομικὰ ὄργανα πρὸς ἀναζήτησιν τῶν πατέρων, τῶν μὴ νομίμων τέκνων, καὶ ἐξανάγκασιν αὐτῶν εἰς τὴν ἀπότισεν τῶν ἐξόδων τῶν ἡμερῶν ἐκείνων καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀργότερα διατροφῆς. Τὰ ληφθέντα μέχρι τῆς σήμερον μέτρα δὲν ἀρκοῦν. Σκοπὸς τοῦ Συνδέσμου «ὑποστήριξις μητέρων» εἶνε ἡ ἀνέγερσις μαιευτηρίων καὶ ἐπιτροπεία γυναικῶν, ὁριζομένη ὑπὸ τῶν ἀρχῶν μισθωτή, ἐξ ἐπαγγέλματος κηδεμονία, (*Berufsvormundschaft*), ἔχουσα τὴν ὑποχρέωσιν καὶ τὸ κῦρος νὰ ἐξετάζῃ καὶ κανονίζῃ τὰς ὑποθέσεις αὐτάς.

Ὁ λόγος ἐχειροκροτήθη καὶ ἐκ μέρους τῶν ἐπισήμων καὶ ἐκ μέρους τῶν λαϊκῶν τάξεων. Συνέχεια δὲ αὐτοῦ ἦτο ὁ λόγος τῆς κ. *von Torster* (*Nuremberg*) ἡ ὁποία διεπραγματεύθη τὸ ζήτημα τῆς περιθάλψεως τῶν βρεφῶν· ὅτι ἰδίως εἰς τὰ κατώτερα τῆς κοινωνίας στρώματα παρατηρεῖται μεγάλη τούτων θνησιμότης. Τὸ $^1/_5$ τῶν βρεφῶν ἀποθνήσκει εἰς τὸ πρῶτον τῆς ἡλικίας ἔτος, καὶ αἴτιον εἶνε ἡ κακὴ διατήρησις καὶ ἡ ἄγνοια τῶν μητέρων πρὸς περίθαλψιν τῶν μικρῶν· ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῶσιν ἡμέραι καί ὧραι πρὸς διδασκαλίαν τῶν μητέρων αὐτῶν, περὶ τροφῆς καὶ περιθάλψεως τῶν μικρῶν των. Τοῦτο πρέπει νὰ γίνῃ ἄνευ ἀναβολῆς εἰς ὅλον τὸ κράτος, καὶ νὰ ὁρισθῶσιν ἐκ πιμελήτριαι μισθωταί, ἐξ ἐπαγγέλματος, ἐκ μέρους ἑκάστου δήμου, πρὸς ἐπίβλεψιν τῶν νομίμων καὶ μὴ βρεφῶν — καὶ αἱ προτάσεις τῆς κ. *Forster* ἐνεκρίθησαν καὶ ἐχειροκροτήθησαν.

Πρῶτος ὁ τιτλοῦχος σύμβουλος κ. *Meier* διὰ φιλοφρονητικῶν φράσεων ἐξέφρασε τὴν χαράν του, ὅτι ἀνέλαβον μετὰ τόσης ζέσεως τὸ ζήτημα τοῦτο αἱ κυρίαι, τὴν ὑποστήρηξιν δηλαδὴ τῶν μητέρων καὶ τὴν περίθαλψιν τῶν βρεφῶν τοῦ λαοῦ. Οἱ ἰατροὶ εἶναι οἱ πρῶτοι μάρτυρες τῆς λύσεως τοῦ λυπηροῦ αὐτοῦ προβλήματος, εἶπε, τῶν ἐλεεινολογουμένων μητέρων καὶ τῶν ἀποδεκατιζομένων ἀπὸ τοῦ θανάτου βρεφῶν. Πρῶται αἴτινες ἠννόησαν, καὶ εὗρον ἠχὼ οἱ λόγοι μας εἰς τὰς καρδίας των ὑπῆρξαν αἱ γυναῖκες. Πολὺ ὑστερώτερα ἐφάνη ἡ κίνησις τῶν ἀρχῶν. Εἰς τὸ Μόναχον ἱδρύεται τώρα τὸ Γενικὸν καθίδρυμα ὅλης τῆς Βαυαρίας, πρὸς περίθαλψιν βρεφῶν. Εἰς τὸ καθίδρυμα τοῦτο ὀφείλουν νὰ προσέλθουν ἀρωγοὶ ὅλοι οἱ Γυναικεῖοι Σύνδεσμοι. Συσσωματωθῆτε ὅλαι, ὅπως ὅλαι ὁμοῦ ἐργασθῆτε πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ κακοῦ. Καὶ ἐπιμένωμεν ἐπιμόνως εἰς τὸ ἀρχικόν μας σημεῖον Ὁ τεχνητὸς θηλασμὸς νὰ ἐπιτρέπεται μόνον ἐν μεγάλῃ ἀνάγκη, ὅταν δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέσον, διότι ὅπου τὰ βρέφη τρέφονται ὑπὸ μητρικοῦ γάλακτος ἐκεῖ ἡ θνησιμότης αὐτῶν εἶνε ὀλίγη. — Ὁ Δόκτωρ *Scholl* λέγει, ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν ἐπωφελοῦνται ἀρκούντως τῆς περιστάσεως· δὲν κάμνουν χρῆσιν τῶν τόσων εἰς τὴν διαθεσίν των μέσων, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν κρισίμων τοῦ φύλου των ἡμερῶν. Καὶ ἐξηγούμενος σαφέστερα λέγει, ὅτι οἱ Γυναικεῖοι Σύνδεσμοι πρέπει νὰ ὁμιλοῦν περισσότερον δημοσίως, καὶ νὰ ἐκδίδουν περισσότερα περιοδικά, διὰ τῶν ὁποίων θέλουν φωτίζεσθαι αἱ γυναῖκες τοῦ λαοῦ. Γράμματα ὅλαι γνωρίζουν παρ' ἡμῖν καὶ ὅλαι ἀναγινώσκουν εὐχαρίστως. Ὅπως ὑπάρχουν τὰ κυβερνητικὰ ἀσφαλιστικὰ καταστήματα, εἰς τὰ ὁποῖα ὅλαι αἱ ἐργάτιδες, ὑπηρέτριαι, καὶ λοιπαὶ κατώτεραι τάξεις ὀφείλουν νὰ πληρώσουν κατ' ἔτος, τὸ ἀναλογοῦν εἰς ἑκάστην ποσόν, καὶ ἐν καιρῷ ἀσθενείας ἔχουν τὴν εἴσοδον ἐλευθέραν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, νοσηλευόμεναι τελείως, τοιουτοτρόπως πρέπει νὰ ἱδρύσουν καὶ ἀσφαλιστικὸν κατάστημα διὰ τὰς εἰς ἐνδιαφέρουσαν κατάστασιν εὑρισκομένας γυναῖκας, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλαι αἱ ἐργατικαὶ τάξεις θέλουν προσέλθει, πληρόνουσαι ἑκάστη τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτήν, καὶ ἐν τῇ δεδομένῃ περιστάσει θέλουν εὕρει τὴν στέγην ἑτοίμην πρὸς ὑποδοχήν.

Ὁ νέος κυβερνητικὸς νόμος ηὔξησε τὸν καιρὸν μόνον τῶν ἀπελευθερουμένων γυναικῶν κατὰ δύο ἑβδομάδας· πρὶν εἶχαν ἓξ ἑβδομάδας πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ τώρα ὀκτώ, ἀλλὰ δὲν ἔλαβε καὶ πρόνοιαν περὶ ἀσφαλιστικοῦ καταστήματος. Καὶ συμβουλεύει μετ' ἐνστάσεως τοὺς Γυναικείους Συνδέσμους νὰ βάλλουν εἰς πρᾶξιν τὸ μέτρον τοῦτο ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μητρότητος ἀσφάλεια». Ἡ δις *Lischnewska* ἀναγνωρίζει εἰς πᾶσαν μητρότητα ἀξιοπρέπειαν καὶ διατείνεται ὅτι ἑκάστη μήτηρ πρέπει νὰ προστατεύεται καὶ ὅτι δικαιοῦται νὰ ἔχῃ ἀξιώσεις προστασίας. Ἕκαστος Γυναικεῖος Σύνδεσμος παραγνωρίζει τὸν προορισμόν του καὶ τὸ πρὸς τὸν πλησίον ὀφειλόμενον καθῆκον, ἐὰν δὲν ἐπιδιώξῃ ὅλα τὰ ὑποδειχθέντα μέσα, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν μητέρων καὶ βρεφῶν. Τὰ μέχρι τοῦδε ληφθέντα μέτρα δὲν εἶνε ἀρκετά· εἰς ἡμᾶς ἐναπόκειται νὰ κανονίσωμεν τὸ ζήτημα καὶ ὑπενθυμίσωμεν εἰς ἕνα ἕκαστον κατὰ τὸν νόμον τὸ καθῆκον του. Ἡ κ *Krukenberg* ζητεῖ δωμάτια ἀπελευθερώσεως καὶ εἰς τὰ νοσοκομεῖα, καὶ ὄχι αἰθούσας ἐκτεταμένας, ὅπου ἤθελον ὑπάρχει κατὰ σειρὰν κλίναι· τὸ τοιοῦτον διὰ τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τοῦ γυναικείου βίου θεωρεῖ πολὺ σκληρόν· ἀλλὰ δωμάτια μικρά, χωρισμένα ἐντελῶς ἀπ' ἀλλήλων· καὶ ἀναφερομένη εἰς τὸν λόγον τῆς κ. *Schoenflies*, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ λάβῃ αὐστηρὰ μέτρα πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τῆς πατρότητος καὶ καταναγκαστικῶς νὰ τοὺς καταστήσῃ, πολὺ περισσότερον ἀφ' ὅ,τι τοὺς κατέστησεν ὑπευθύνους διὰ τὴν ἐπερχομένην γενεάν.

Ὁ Δόκτωρ *Faltin* κάμνει μνείαν μιᾶς προτάσεως ἥτις ἔγεινεν ἐσχάτως εἰς ἰατρικὸν κύκλον, ὅτι δὲν εἶνε ἀνάγκη μακρᾶς ἀναπαύσεως διὰ τὴν ἀπελευθερωθεῖσαν γυναῖκα, διότι δὲν εἶνε ἀσθένεια, ἀλλά τι φυσικόν. Καὶ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων εἰς τοῦτο, διότι ἡ πρόωρος ἐκ τῆς κλίνης ἔγερσις καὶ ἡ εἰς ἐργασίαν ἐξανάγκασις εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν εἶνε πολὺ βλαπτικὴ διὰ τὸν γυναικεῖον ὀργανισμόν, καὶ ἐπιζήμιον διὰ τὴν φυλὴν ὅλην, διότι ἀναλόγως τῶν σωματικῶν δυνάμεων τῆς μητρὸς θέλει ἔχει καὶ ὁ ἐπερχόμενος μετὰ ταῦτα υἱός. Λέγει δὲ καὶ ὁ Δόκτωρ *Faltin*, ὅτι πολλὰ τὰ καλὰ ἐλπίζει ἀπὸ τὰ ληφθέντα μέτρα περὶ τοῦ θηλασμοῦ τῶν βρεφῶν εἰς τὸ μέλλον, καὶ εἰς τοῦτο ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειαν τῆς μορφωμένης καὶ εὐπόρου γυναικός. Ἑκάστη μήτηρ, ἄνευ ἐξαιρέσεως κοινωνικῆς τάξεως, ἱερόν της καθῆκον εἶνε νὰ θηλάζῃ τὸ τέκνον της, ἀλλ' ἂν δι' ἕνα ἢ δι' ἄλλον λόγον, δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ μισθώνει τροφόν, καθῆκον ἔχει νὰ φροντίσῃ, καὶ διὰ τὴν ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις ὑγιεινὴν διατήρησιν καὶ διατροφὴν τοῦ τέκνου τῆς τροφοῦ. Ἐν ἑνὶ λόγῳ ὁ μισθώνων τροφὸν καθῆκον ἀπαραίτητον ἔχει νὰ φροντίζῃ καὶ διὰ τὸ τέκνον τῆς τροφοῦ. Ἡ κ. *Forster* λέγει, περαίνουσα τὸν λόγον της, ὅτι συμφωνεῖ πληρέ-

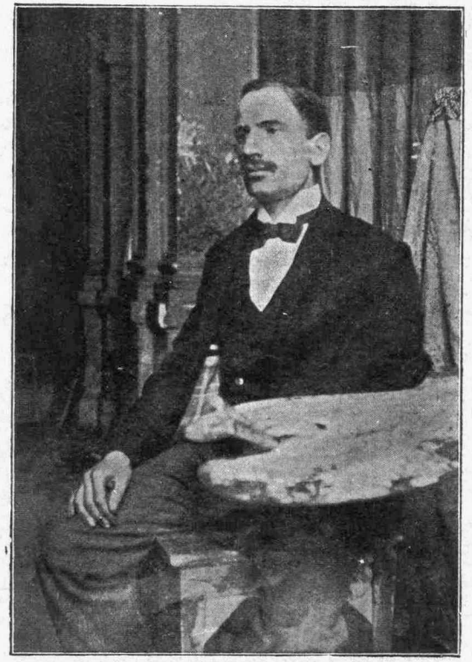

Ὁ κ. ΒΙΚΑΤΟΣ, ὁ διαπρεπὴς ζωγράφος καὶ νέος καθηγητὴς τοῦ Πολυτεχνείου.

στατα μὲ τὴν γνώμην τῶν ἰατρῶν: πρέπει νὰ ἐξετάζεται ὑπὸ ἰατροῦ τὸ διδόμενον εἰς ἕκαστον βρέφος γάλα καὶ ἡ κ. Schoenflies λέγει, ὅτι ὁ τοῦ Μοναχου Γυναικεῖος Σύνδεσμος «Ὑποστήριξις μητέρων» ἀρχίζει προσεχῶς τὴν ἔκδοσιν ἑνὸς φύλλου, διαπραγματευομένου τὰ ζητήματα αὐτά Ὅλα ὅσα ἐλέχθησαν σήμερον εὐχῆς ἔργον εἶνε καὶ καθῆκον μας νὰ τεθῶσιν εἰς πρᾶξιν Ὅπου γεννηθῇ ἓν βρέφος εἶνε τὸ μέρος εὐλογημένον, ἀλλὰ δὲν εἶνε πάντοτε καὶ ὅλα εὐλογημένα διὰ τὴν μητέρα. Ἡ μητρότης εἶνε μέγα τι διὰ τὴν γυναῖκα, καὶ ἡ γνωρίζουσα τοῦτο ἐκ πείρας δύναται νὰ κρίνῃ καλλίτερον περὶ τῆς βαρύτητος τοῦ ζητήματος. Ἀλλὰ εἶνε καὶ καθῆκον ἱερὸν πρὸς τὸν Θεόν, τὴν κοινωνίαν καὶ ἑαυτήν. Ὁ τίτλος εἶνε πολὺ τιμητικός, ἀλλὰ ἀπαιτεῖ σεβασμὸν ἀπὸ τὴν φέρουσαν τοῦτον, ὅπως ἐπαξίως τιτλοφορεῖται δι' αὐτοῦ. Ἐξαρτᾶται δὲ ἀπὸ τὰς διαθέσεις ἑκάστου Συνδέσμου ἐὰν μετὰ τῶν πρακτικῶν γνώσεων τὰς ὁποίας ὑποχρεοῦται νὰ μεταδώσῃ θέλει νὰ ἀναμίξῃ καί τινας θεωρητικάς. Καὶ μὲ τὸν ἐπίλογον αὐτὸν τῆς ὁμιλητρίας ἐλύθη καὶ ἡ συνέλευσις τῆς δευτέρας τοῦ Συνεδρίου ἡμέρας.

Ἐν Μονάχῳ ΜΑΡΙΑ ΠΙΝΕΛΛΗ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΕΥΑ ΝΙΚΗΤΡΙΑ

(Βραβευμένον ἔργον τῆς Γαλλ. Ἀκαδημίας)

ΕΝΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ὅπου ἡ μαρκησία δὲ Βέργα, εἶχε πάρει μαζή της τὴν Δώρα καὶ τὴν μητέρα της, ἡ δεσποινὶς **Beauchamp** καὶ ἡκ. Ρονάλδου, ἐβγῆκαν μόναι μὲ τὸ ἁμάξι. Ἡ Ἑλένη διέταξε τὸν ἁμαξᾶν νὰ τὰς ὁδηγήσῃ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρταν τοῦ Ἁγίου Σεβαστιανοῦ. Τῆς ἦλθε μία ἔξαφνη ἐπιθυμία σὰν νὰ εἶχε κἄποιαν ἔμπνευσιν νὰ πάῃ εἰς τὴν Ἀπιανὴν ὁδόν. Καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο μία ἀπὸ τὰς ἡμέρας κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ρωμαϊκὴ ἐξοχὴ εἶνε ἀπείρως μελαγχολική. Ἡ Ἑλένη τὸ ἠσθάνετο πολύ.

— Μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς μὴ πεθαμένη γωνιὰ τοῦ πλανήτου! Εἶπε βλέποντας ὁλόγυρα.

— Ὄχι τελείως, ἀπεκρίθη ἡ δεσποινὶς **Beauchamp** διότι ἰδοὺ ἐκεῖ κάτω τὸ ἁμάξι τῆς κυρίας δὲ Βέργα, καὶ ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἐμπρός, πεζός, ὁ κόμης **Sant-Anna**.

Τότε ἡ κ. Ρονάλδου διέκρινε μεταξὺ τῶν τάφων, οἱ ὁποῖοι εἶνε εἰς τὰ δύο πλάγια τοῦ ἀρχαίου δρόμου τὰς σκιὰς τῶν δύο νέων: ἡ καρδιά της ἐσφίχθη. Εἶδε τὴν δεσποινίδα Καρὸλ νὰ σκύβῃ γιὰ νὰ διαβάσῃ μία ἐπιγραφή, ἔπειτα νὰ σηκωθῇ μὲ τὸ πρόσωπο γυρισμένο πρὸς τὸν σύντροφόν της, καὶ νὰ ξαναρχίζουν τὸν ἀργὸ δρόμο τους.

— Ναὶ ἐκεῖνος εἶναι, κάμουν μάθημα ἀρχαιολογίας! εἶπε μὲ τόνον σαρκαστικόν,

—Ἀλλὰ ποῦ ἠῦραν τὸν κόμη; εἶπεν ἡ θεία.

— Στὸ Corso ἴσως: αὐτοὶ οἱ Ρωμαῖοι εὑρίσκονται πάντοτε στὸ δρόμο.

Δὲν εἶνε περίεργον, αὐτὸ ποῦ λέγεται ὅτι ἡ Δώρα θὰ τὸν ἀρραβωνιασθῇ.

— Ἀ! λέγεται αὐτό;

— Βέβαια πολλοὶ ὡμίλησαν γιὰ αὐτὸ εἰς τὴν Μαρία. Πιστεύω ὅτι δὲν θὰ τῆς κακοφανῇ ἂν δῇ τὴν κόρην της κόμησσα.

— Κόμησσα ἡ Δώρα! μὲ τὰς ἰδιοτροποίας της καὶ τοὺς τρόπους της! Ὡραία κόμησσα ἀλήθεια!.. Ἐλπίζω πῶς θὰ εἶνε ἀρκετὰ φρόνιμη νὰ μὴν φορτωθῇ ἕνα τίτλο, καὶ ἀρκετὰ ἔντιμος διὰ νὰ κρατήσῃ τὸν λόγον της..... Ὁ Ἰάκωβος, ὁ ὁποῖος τὴν γνωρίζει δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν ἀφήσῃ μόνην ἐδῶ μὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ξένους. Αὐτὸ εἶνε ἀνόητον.

—Ἀλλά, ἀγαπητή μου, λησμονεῖς ὅτι ὁ συνέταιρος του εἶνε εἰς Ἅγιον Φραγκίσκον καὶ ὅτι δὲν εἶνε ἐλεύθερος. Τὸν ἤθελε νὰ ἔχῃ ἐργασίαν, ἰδοὺ λοιπὸν ἔχει.

— Ἔ, λοιπόν, ἐγὼ θὰ τοῦ γράψω ἀμέσως σήμερα· μοῦ ἐσύστησεν ἰδιαιτέρως τὴν Δώρα: δὲν ἐννοῶ νὰ ἔχω τὴν εὐθύνην. Ἂς ἐπιστρέψωμεν, εἶνε πολὺ πένθιμος αὐτὸς ὁ περίπατος! εἶπε ἡ Ἑλένη, ἀνατριχιάζουσα.

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ τὴν συγκατάθεσιν τῆς θείας της διέταξε τὸν ἁμαξᾶ νὰ γυρίσῃ. Καθ' ὅλο τὸ ἄλλο διάστημα ἔμεινε σιωπηλή. Ὅταν ἔφθασε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον χωρὶς νὰ βγάλῃ τὸ καπέλλο της, ἔγραψεν εἰς τὸν κύριον Ἄσκωτ· δὲν ἠμποροῦσε νὰ περιμένῃ οὔτε ἕνα λεπτό, καταληφθεῖσα ἀπὸ τὸν πυρετὸν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ ξεκινήσῃ ἕνα τραῖνο διὰ νὰ φθάσῃ γρηγορότερα τὸ γράμμα του, διὰ τὸ ὁποῖον τὴν ἄλλην ἡμέραν θὰ ἔδιδε τὴν ζωήν του νὰ μὴν τὸ εἶχε γράψει!.... Χωρὶς νὰ ὀνομάσῃ κανένα ἡ Ἑλένη προειδοποιοῦσε τὸν Ἰάκωβο ὅτι κἄποιος ἦτο ἐρωτευμένος μὲ τὴν Δώρα καὶ ὅτι ἡ εὐτυχία του διέτρεχε κίνδυνον. Ἐγνώριζε ὅτι ὁ νέος μόλις θὰ ἐλάμβανε τὸ γράμμα, ἀμέσως θὰ προσκαλοῦσε τὸν συνέταιρόν του καὶ θὰ ἔφευγε διὰ τὴν Εὐρώπην.

— Ἰδοὺ εἶνε ἕτοιμον! εἶπεν εἰς τὴν θείαν της ἀφοῦ ἔγραψε βιαστικὰ τὴν ἐπιγραφήν.

Ἔπειτα ἐνῷ τὴν ἐστέγνωνε ἐπάνω εἰς τὸ στουπόχαρτο, ἐπρόσθεσε κἄπως θυμωμένη.

— Οἱ ἄνδρες μας εἰς τὴν Ἀμερικὴν εἶνε πολὺ ἀνόητοι. Πρέπει νὰ εἴμεθα πάρα πολὺ ἔντιμοι διὰ νὰ μὴν τοὺς συμβαίνουν δυσάρεστα.

Ὁ **Sant Anna** περιποιούμενος καὶ θαυμάζων τὴν δεσποινίδα Καρόλ, δὲν εἶχεν ἄλλον σκοπὸν παρὰ νὰ πειράξῃ τὴν ματαιότητα τῆς κ. Ρονάλδου. Ἐν τούτοις ὀλίγον κατ' ὀλίγον χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, ἐπῆρε τὸ ὕφος καὶ τοὺς τρόπους ἐρωτευμένου. Τὸν εἶχε θέλξει τὸ μελαγχροινὸ πρόσωπο τῆς Δώρας μὲ τὰ γαλανὰ μάτια καὶ ἡ μεγάλη ὁμοιότης της μὲ τὴν πριγκήπισσαν Μαρίνα. Καὶ αἱ δύο ἦσαν λεπταὶ καὶ εὐκίνητοι: ἡ Δόνα Βικτώρια εἶχε τὴν χάριν καὶ τὴν εὐκινησίαν τῆς γάτας καὶ ἡ νέα Ἀμερικανὶς τὴν δυνατὴν εὐλυγισίαν τοῦ χάλυβος. Ὁ ἄνδρας δὲν εἶνε συχνὰ πιστὸς εἰς μίαν γυναῖκα, εἶνε ὅμως σχεδὸν πάντοτε πιστὸς εἰς ἕνα τύπον. Ἡ Δώρα, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶχε τὸ δῶρον νὰ διασκεδάζῃ καὶ νὰ ἐνδιαφέρῃ τὸν Δέλο· ἐνόμιζε ὅτι πρὶν ἀπὸ αὐτὴν δὲν εἶχε ποτὲ ἰδεῖ πλᾶσμα πραγματικὰ ἐλεύθερον. Ἡ ἐλευθερία τοῦ πνεύματός της τὸν ἐξέπληττεν εἰς κάθε στιγμήν, τοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἐπερνοῦσε εἰς τὴν ζωὴν χωρὶς κανὲν ἐμπόδιον. Μὲ τὴν θέλησίν της καὶ τὴν περιουσίαν ὅπου διέθετε, τοῦ ἔκαμνε τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς μεγάλης δυνάμεως μὲ μικρὰ πόδια.

Καὶ οἱ δύο ἀγαποῦσαν φοβερὰ τὰ ἄλογα καὶ πολλὲς φορὲς διέκοψαν τρομερὰν ὁμιλίαν διὰ νὰ θαυμάσουν ἕνα ὡραῖον ζῶον τὸ ὁποῖον ἐπερνοῦσε. Τὴν πρώτην φορὰν ὅπου ὁ Δέλο εἶδε τὴν δεσποινίδα Καρὸλ εἰς τὸ κυνῆγι τῆς ἀλεποῦς, αἰσθάνθηκε ἕνα εἶδος ἀνατριχίλας σὰν νὰ ἦτο ἐρωτευμένος· ἐνθουσιάσθηκε τόσο ἀπὸ τὸν ἄμεμπτον τρόπον, ὅπου ἵππευε καὶ τῆς ἔκαμε τόσα κομπλιμέντα ὥστε, ἐκείνη ἀπήλαυσεν ἕνα ἀληθινὸν αἴσθημα θριάμβου.

Ἡ μαρκησία δὲ Βέργα, τῆς ὁποίας ἡ μυστικὴ ἐπιθυμία ἦτο νὰ ἴδῃ τὸ Ἀμερικανικὸν στοιχεῖον ν' αὐξήσῃ εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἡ ὁποία δὲν ἐγνώριζε τὸν κ. Ἀσκώτ. εἰργάζετο ἀπροκαλύπτως ἐναντίον του. Ἐπανελάμβανε διαρκῶς εἰς τὸν κόμητα **Sant Anna**, ὅτι ἡ δεσποινὶς Καρὸλ μὲ τὴν ἐκ πέντε ἑκατομμυρίων προῖκα της ἦτο ἡ γυναῖκα ὅπου τοῦ ἔπρεπε. Ἤρχισε καὶ ἐκεῖνος νὰ σκέπτεται πῶς θὰ εὕρισκεν ἡ μητέρα του καὶ ἡ ἀδελφή του τὸν γάμον αὐτὸν μὲ μίαν ξένην καὶ μάλιστα διαμαρτυρομένην. Θὰ τὸν ἐθεωροῦσαν βεβαίως ὡς συμπλήρωμα τῆς ἀποστασίας του, καὶ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ὀχαρακτὴρ τῆς Δώρας, θὰ ἦτο τελείως ἀντίθετος μὲ τὸν χαρακτῆρα τῶν ἰδικῶν του, ἦτο ὅμως βέβαιος ὅτι τὰ χρήματα ἠμποροῦσαν νὰ τὰ διορθώσουν ὅλα.

Ὁ Δέλο ἤξευρεν ὅτι ἡ Δώρα ἦτο ἀρραβωνιασμένη. Κατ' ἀρχὰς συχνὰ τοῦ μιλοῦσε γιὰ τὸν Ἰάκωβο Ἀσκὼτ καὶ διὰ τὸν προσεχῆ γάμο της. Τώρα δὲν ἔλεγε πλέον λέξιν, θὰ ἤθελεν ἄραγε νὰ διαλύσῃ τὸν ἀρραβῶνα αὐτόν; Τὸν ἀγαποῦσε τόσον, ὥστε νὰ περιφρονήσῃ τὸ σκάνδαλον. Ὑπὸ τὴν φαινομενικὴν ἐλαφρότητάτης εἶχεν αἰσθανθῇ σταθερότητα χαρακτῆρος, ἡ ὁποία ἴσως τοῦ ἐπεφύλασσε σοβαρὸν ἐμπόδιον. Παρατηροῦσε ὅμως μὲ ζωηρὰν εὐχαρίστησιν, ὅτι ἡ παρουσία του τὴν ἐσυγκινοῦσε. Ὅταν ἐπλησίασε τὰ μεγάλα βλέφαρα της ἀνοιγοέκλιναν, αἱ ἄκραι τῶν λεπτῶν χειλέων ἐλαφρὰ ἐκινοῦντο, καὶ κατὰ τὰς πρώτας στιγμὰς ἡ φωνὴ τῆς νέας ἦτο συγκινημένη, ταχεῖα καὶ νευρική. Ἠτοιμαζή του ἀπείρως πλέον γλυκεῖα καὶ ὅταν ἐπερπατοῦσε στὸ πλάϊ του, εἶχεν εἰς ὅλον τὸ ἄτομον της ἀσυνείδητον ὑποταγήν.

Ἡ ἀλλαγὴ ἦτο πολὺ μεγαλειτέρα, ἀπ' ὅτι ὁ Δέλο τὴν εἶχε φαντασθῆ. Τὴν πρώτην φορὰν ὅπου εἰς ἕνα γράμμα τῆς Ἑλένης, εἶχε διαβάσει τὸ ὄνομα τοῦ **Sant Anna**, ἡ Δώρα ἐμαγεύθη. Ἐφαντάσθηκε ἐκεῖνον ὅπου τὸ ἔφερε ὑψηλόν, μελαγχρινὸν μὲ χαρακτηριστικὰ κανονικά. Ὄχι, μόνον δὲ δὲν εἶχε καμμίαν ἀπογοήτευσιν, ἀλλὰ ὅταν τὰ ζωηρά, τολμηρὰ καὶ εἰρωνικὰ μάτια της συνήντησαν τὸ φωτεινὸν βλέμμα τοῦ Ἰταλοῦ, ἠσθάνθη αἰφνιδίαν ταραχήν. Τὴν στιγμὴν αὐτήν, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ τῆς ζητοῦσε τὸ χέρι της· θὰ τοῦ τὸ ἔδιδε. Κατόπιν αἱ περιποιήσεις τοῦ κόμητος, τοῦ ὡραίου αὐτοῦ πατρικίου τὴν ἐκολάκευσαν φοβερά. Ἐδοκίμασε νὰ τὸν συγκρίνῃ μὲ τὸν Ἰάκωβον, καὶ ἡ σύγκρισις δὲν ἦτο ὑπὲρ ἐκείνου. Ἡ παρουσία τοῦ **Sant-Anna** τῆς ἔδιδε χαράν, τὴν ὁποίαν ποτὲ δὲν εἶχε αἰσθανθῆ, τὸ βλέμμα του, τὰ λόγια του τῆς ἄφιναν ἐντύπωσιν ἡ ὁποία δὲν ἐχάνετο εὔκολα. Τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα τοῦ ἀνῆκαν, καὶ αὐτὰ τὰ πλέον χυδαῖα, τῆς ἐφαίνοντο διαφορετικὰ ὅταν τὰ ἤγγιζε σὰν νὰ εἶχαν κἄπειον ἠλεκτριομόν.

Ἡ Δώρα ἡ ὁποία ποτὲ δὲν εἶχεν ἀγαπήσει, ἐξεπλήσσετο ἀπὸ τὰ φαινόμενα αὐτὰ καὶ ἐφαντάζετο τὸν ἄνθωπον, ὁ ὁποῖος τὴν ἔκαμνε νὰ τὰ αἰσθάνεται ὂν ὑπέροχον. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν περιπάτων καὶ τῶν ὁμιλιῶν των, τὸ θ ε ῖ ο ν ρ ε υ σ τ ό ν, ἔκαμνε προόδους, ὅπως τὸ εἶχε ἐξηγήσει ὁ Ἐρρῖκος Ρονάλδος, «ἄγγιζε ἐδῶ ἕνα κύτταρον ἀργόν, ἐκεῖ ἕνα ἱστὸν ἀδιάφορον, ἕνα σιωπηλὸν» διὰ νὰ παραγάγῃ τὸ μεγάλον θαῦμα τοῦ ἔρωτος.

Ἡ δεσποινὶς Καρὸλ εἶχε πάντοτε μεγάλην ἀδυναμίαν διὰ τοὺς τίτλους. Ἀπὸ τότε ὅπου εὑρίσκετο εἰς τὴν Ρώμην ἡ ἐπιθυμία αὐτὴ ηὔξησε· ἔφθασε νὰ σκέπτεται ὅτι μὲ τὴν περιουσίαν της ἠμποροῦσε νὰ εὕρῃ σύζυγον μεταξὺ τῆς

ἀριστοκρατίας. Ἡ λύπη διότι εἶχε δώσει τὸν λόγον της, ἤρχισε νὰ τὴν καταλαμβάνῃ καὶ ηὔξησε ὅσον περισσότερον ἐγνώριζε τὸν Sant-Anna. Κατ'ἀρχὰς ἠθέλησεν' ἀποδιώξῃ τὴν ἰδέαν αὐτὴν μὲ ἐνεργητικότητα, ἔπειτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀσθενέστερα, καὶ ἡ ἀπιστία ἔπειτα εἰσέδυσεν εἰς τὴν καρδιά της.

Ἡ Δώρα ἔβλεπε καλὰ ὅτι εἰς τὴν ρωμαϊκὴν κοινωνίαν ἐπίστευαν εἰς τὸν γάμον της μὲ τὸν κόμητα Sant Anna. Ὅταν τὴν ἐπλησίαζε, τοὺς ἐκύτταζαν καὶ ἐκρυφομιλοῦσαν. Ὅταν ἦτο εἰς τὸ θεωρεῖον της εἰς τὴν Ὄπερα ὅλα τὰ γυαλιὰ ἦσαν γυρισμένα πρὸς αὐτοὺς μὲ ἐπιμονήν. Μὲ κόπον ἔκρυπτεν τὴν χαρὰν, ὅπου ᾐσθάνετο.

Ἡ Ἑλένη δὲν παρέλειψε νὰ τῆς διηγηθῇ ὅσα ἐγνώριζε διὰ τὰς σχέσεις τοῦ Δέλο μὲ τὴν Δόνα Βικτώρια. Μιὰ ἡμέρα μάλιστα τῆς εἶπε ἀστειευομένη:

— Πρόσεξε μήπως κάμῃς ζηλιάρα τὴν ὡραίαν αὐτὴν πριγκήπισσαν μὲ τὸ φλέρτ σου. Θὰ σὲ ἔκανε νὰ τὸ πληρώσῃς ἀκριβά, ἴσως θὰ σὲ ἐδολοφονοῦσε.

Ἡ νέα κόρη ἐκοκκίνησε, ὕψωσε τοὺς ὤμους ἔπειτα εὐθύμως εἶπε:

— Δὲν φοβοῦμαι παρὰ τὸ βιτριόλι, καὶ εἶνε ὅπλον πολὺ χυδαῖον διὰ τὰ χέρια μιᾶς μεγάλης κυρίας. Ἡ κ. Ρονάλδου ἀκολουθοῦσε μὲ μεγάλην στενοχωρίαν τὸ αἴσθημα αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐμεγάλωνεν ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια της. Ἐπροσπαθοῦσε νὰ μὴν λαμβάνῃ κανένα ἐνδιαφέρον, ἀλλ' αὐτὸ τῆς ἦτο ἀδύνατον. Μέσα της ὑπῆρχε κάποια μυστικὴ φωνή, ἡ ὁποία τὴν συνέδεε ἰσχυρῶς μὲ τοὺς δύο νέους. Ἡ ψυχή της ἡ τόσον ἕως τώρα ἥσυχος, τόσον χαρούμενη, ἦτο ταραγμένη ἀπὸ τὰ πλέον παράδοξα αἰσθήματα. Ὁ σύνδεσμος αὐτὸς τῆς Δώρας μὲ τὸν Sant Anna τὴν ἐπείραζε φοβερά, καὶ τὸ ἀπέδιδε εἰς τὴν πρὸς τὸν Ἰάκωβον φιλίαν της. Ἡ σκέψις ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπανδρευθοῦν, τόσον κακὸν τῆς ἔκαμνε, ὥστε δὲν ἐσταματοῦσε εἰς αὐτὴν ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Θὰ ἔδιδε δὲν ἠξεύρω τί, διὰ νὰ ἐπισπεύσῃ τὸν ἐρχομὸν τοῦ κυρίου Ἀσκώτ. Βεβαίως θὰ τὴν ἐλευθέρονε ἀπὸ τὸ βάρος αὐτὸ ποῦ τῆς ἐπίεζε τὴν καρδιά,—τὸ βάρος τῆς εὐθύνης, ἐνόμιζε.

ΤΟ ΜΑΡΑΜΜΕΝΟΝ ΚΡΙΝΟΝ

(Συνέχεια)

ΔΕΝ ΕΙΧΕ πιράσει οὔτε μῆνας ἀφότου ἡ Ἄννα εἶχεν ἔλθει ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὸ μυστήριον τῆς πρώτης ἡμέρας εἶχεν ἐξηγηθῆ ἐντελῶς. Ὁ Θωμᾶς ἦτο φίλος τῆς Ἀμάλιας, αὐτὰ ἦτο βέβαιον.

Ἐλαφρὰ, φίλη τῆς ἐπιδείξεως, τῶν διασκεδάσεων, τῆς κοσμικῆς ζωῆς, τοῦ φλέρτ, εἶχε σιγά, σιγὰ παρασυρθῆ εἰς ἕνα κατήφορον ἀτάκτου ζωῆς, ἡ ὁποία ἤρχιζε νὰ τὴν ἐκθέτῃ.

Μὲ τὸν ὁρμητικὸν χαρακτῆρα της καὶ τὴν συνήθειαν ποῦ εἶχεν ἀποκτήσει νὰ κάμῃ πάντοτε ὅ,τι ἤθελε καὶ νὰ ἐξασκῇ εἰς τοὺς περὶ αὐτὴν ἕνα εἶδος ἐπιβολῆς, ἀφέθη ἐλευθέρα εἰς τὸ πάθος της, ὅπως τὸ ὠνόμαζε καὶ τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε κἂν τὴν μεγάλην δικαιολογίαν τοῦ πάθους. Ὁ Στέφας, ὁ ὁποῖος τὴν ἀγαποῦσε πάντοτε, μ' ὅλην τὴν συμπάθειαν ποῦ ἠσθάνετο διὰ τὴν Ἄνναν, τὴν ἄφινεν ἐντελῶς ἐλευθέραν, χωρὶς οὔτε τὸν ἐλάχιστον νὰ θέτῃ φραγμὸν εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν ἔκαμνεν ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐγκαταστάσεώς των εἰς τὴν ἐξοχήν. Δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ κάθεται νὰ φυλάττῃ ἕνα τυφλόν, ἔλεγεν εἰς τὴν Ἄνναν, οὔτε νὰ εὐχαριστῆται νὰ βγαίνῃ μαζή μου. Τῆς ἀρέσει ἡ κίνησις, ἡ ζωή, ὁ θόρυβος καὶ ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀκινησία, ὁ ζωντανὸς θάνατος. τὸ σκότος. Εὐτυχῶς ποῦ ἔχομεν καὶ τοὺς Θωμᾶ καὶ ἔτσι ἔχει ἕνα σπῖτι φιλικὸν εἰς τὴν πόλιν.

Φυσικὰ τὸ σπῖτι τῶν Θωμᾶ ἦτον ἡ περὶ συνειθισμένη της διαμονὴ καὶ ὁ Θωμᾶς ἦτο ὁ τακτικὸς της συνοδὸς εἰς τὰ ταξειδάκια της, τοὺς περιπάτους της, εἰς τὴν ἐξοχήν, εἰς τὴν πλατεῖαν, παντοῦ. Ἡ κ. Θωμᾶ τὴν ἀγαποῦσε πάντοτε καὶ ἐπροσπαθοῦσε νὰ κρύπτῃ ἀπὸ τὸν κόσμον ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία εἶχε σχηματίσει πλέον πεποίθησιν. Ὁ Θωμᾶς ἦτο διὰ τὴν γυναῖκα του ὁ ἄνθρωπος τῶν αἰωνίων ἐρώτων καὶ τῶν αἰωνίων σκανδάλων. Ἔλιχε σφίξει τὴν καρδιά της, μετὰ τόσων χρόνων πάλην κατὰ τοῦ δονζουανισμοῦ τοῦ συζύγου της, εἶχε πεισθῆ ὅτι ἠμποροῦσεν αὐτὸς νὰ ἀνήκῃ εἰς κάθε ἄλλην γυναῖκα παρὰ εἰς αὐτὴν καὶ εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασίν της. Ὅ,τι ἔκαμνε, δι' ὅτι πλέον ἠγωνίζετο, ἦτο νὰ διαψεύδῃ κάθε νέαν διάδοσιν νὰ κρύπτῃ ὅσον τὸ δυνατὸν κάθε νέον σκάνδαλον.

Ἡ Ἄννα ἔβλεπε τὸν ἡρωϊσμὸν αὐτὸν τῆς κ. Θωμᾶ καὶ τὴν ἐθαύμαζε καὶ τὴν ἀγαποῦσε καὶ ἀντλοῦσε καὶ αὐτὴ παράδειγμα διὰ νὰ σώζῃ τὸν Στέφα ἀπὸ κάθε ὑποψίαν. Ἡ Ἀμάλια τὸν εἶχε πείσει ὅτι ὁ Θωμᾶς ἦτο ἐρωτευμένος μὲ τὴν

Ἄνναν καὶ αὐτὴ εἰς τοὺς ὑπαινιγμοὺς τοῦ Στέφα δὲν ἔφερεν ἀντίρρησιν. Ἡ ἰδέα αὐτὴ ἐδυσαρεστοῦσε, ἐβασάνιζε τὸν τυφλόν. Τὸν ἔκαμνε νευρικόν, ἰδιότροπον, ἄδικον πρὸς τὴν Ἄνναν, ἡ ὁποία ὅμως οὔτε παρεπονεῖτο, οὔτε ὑπερασπίζετο. Ὑπῆρχαν εἰς τὴν ζωήν της αὐτὴν τὴν νέαν τῶν τελευταίων τριῶν μηνῶν στιγμαὶ ἀληθινῆς ἀγωνίας. Ὁ Στέφας ἐγίνετο σκληρός, βάναυσος, σχεδὸν σκαιὸς μαζή της. Καὶ μόνον ἡ ἐργασία της ἡ ἐπιστημονικὴ κοντά του, σί μελέται της ἐπὶ τῶν ζητημάτων ποῦ τὸν ἐνδιέφεραν ἐπανέφεραν τὴν γαλήνην καὶ τὴν συμφιλίωσιν εἰς τὰς σχέσεις των,

Ἡ Ἀμάλια ἐν τούτοις ἐγίνετο ὁλονὲν καὶ τολμηροτέρα καὶ πλέον ἄδικος πρὸς τὴν Ἄνναν, τῆς ὁποίας ἡ ἀνεκτικότης, ἡ ὑπομονή, ἡ αὐστηρὰ ἐκτέλεσις ἐκείνου, ποῦ ὠνόμαζε καθῆκον τῆς ἔδιδαν εἰς τὰ νεῦρα. Διὰ νὰ δικαιολογῇ τὴν διαγωγήν της, τὴν ὁποίαν ἐννοοῦσεν ὅτι ὁ κόσμος ἐγνώριζε, διέδιδεν ἐπιτηδείως ὅτι ὁ ἄνδρας της ἦτο ἐρωτευμένος μὲ τὴν Ἄνναν, ὅτι τὸ κορίτσι αὐτὸ ἐξετρέλλαινεν ὅσους τὴν ἐγνώριζαν, ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ ἠναγκάζετο νὰ φύγῃ. Ἐνίοτε εἰς τὰς πλέον στενὰς φίλας της ὡμιλοῦσε καὶ διὰ διαζύγιον ἀκόμη. Καὶ ὁ κόσμος τοῦ κύκλου της ἄρχιζε νὰ συμπαθῇ τὴν ἀδικημένην αὐτὴν νέαν γυναῖκα καὶ νὰ συκοφαντῇ ἀπροκαλύπτως τὴν Ἄνναν.

Τὰ πράγματα εὑρίσκοντο εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ὅταν ἕνα πρωΐ ὁ Στέφας ἐσηκώθη ἐνωρίτερα ἀπὸ ἄλλοτε καὶ ἔπερνε τὸν καφφέ του εἰς τὸ γραφεῖον του. Τὸ κουδοῦνι τοῦ τηλεφώνου τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὴν προσήλωσίν του. Ἐκάθητο ἀκριβῶς ἐμπρὸς εἰς τὸ γραφεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο προσηρμοσμένον τὸ τηλέφωνον, καὶ ἀπήντησεν ἀμέσως μὲ τὸ ἀκουστικὸν εἰς τὸ αὐτί. Ἦτον ἡ φωνὴ τοῦ Θωμᾶ, ὁ ὁποῖος ἔλεγεν: Ποιὸς εἶν' ἐκεῖ;

Ὁ Στέφας συνέλαβε διὰ μιᾶς τὴν ὑποψίαν ὅτι ὁ Θωμᾶς θὰ ἐζητοῦσε τὴν Ἄνναν. Θὰ μάθω τέλος πάντων, ἐσκέφθη, ὡς ποῦ ἔχουν προχωρήσει τὰ πράγματα. Καὶ μὲ προσποιητὴν γυναικείαν φωνὴν ἀπήντησε: Ἐγὼ εἶμαι. Καὶ εἶμαι μόνη.

Εἶσαι ἐσύ, χαρά μου, εἶπεν ὁ Θωμᾶς. Θὰ ἔλθῃς σήμερα, ὡς εἴπαμεν χθές;—Ναί, ἀπήντησεν ὁ Στέφας, ἐνῷ ἱδρὼς ψυχρὸς ἀγωνίας ἔβρεχε τὸ μέτωπόν του.

— Εἰς τὰς δέκα, νὰ πᾶς κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν villa Gioia, ὅπου θὰ σὲ περιμένω, χαρά μου. Ἡ κυρία, ξέρεις, θὰ λείψῃ ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὴν ἐξοχήν. Ἐπῆγε εἰς τὴν μητέρα της. Θὰ μείνωμεν ἕως τὸ μεσημέρι καὶ ἔπειτα ἐπιστρέφεις.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
ὁ συγγραφεὺς τῆς Στέλλας Βιολάντη.

Θὰ σὲ περιμένω ...—Ναί, ἀπήντησεν ὁ Στέφας μὲ φωνὴν σβυσμένην ....

Μόλις ἐτελείωσεν ἡ ὁμιλία αὐτὴ ἀπὸ τὸ τηλέφωνον καὶ ἡ Ἄννα ἐφάνη εἰς τὴν πόρτα.

— Θὰ πᾶτε σήμερον εἰς τὴν πόλιν, κυρία Ἄννα; εἶπεν ὁ Στέφας μὲ φωνὴν στεγνήν, καὶ μὲ συγκίνησιν μεγάλην,

Ἐγώ! Ἀπήντησεν ἡ Ἄννα. Ὄχι.

Ὄχι; εἶπεν ὁ Στέφας ἀὰν νὰ ὡμιλοῦσε μὲ τὸν ἑαυτόν του. Περίεργον! Μὰ μοῦ ἐφάνη χθὲς ἀὰν νὰ εἴχετε πῆ ὅτι θὰ ἐπηγαίνετε σήμερα διὰ κάτι ἀγορὰς καὶ διὰ νὰ δώσετε μόνη σας τὰ γράμματά μας μὲ τὴν ἀνακοίνωσιν πρὸς τὴν Ἰατρικὴν Ἑταιρείαν, συστημένα....

Ὄχι, εἶπεν ἡ Ἄννα. Εἶχα παρακαλέσει τὴν κ. Ἀμάλιαν, ἡ ὁποία εἶπεν ὅτι θὰ πάῃ εἰς τὴν πόλιν νὰ δώσῃ τὰ γράμματα.

Ἡ Ἀμάλια εἶπεν ὅτι θὰ πάῃ σήμερα; . . . . εἶπεν ὁ Στέφας μὲ ἀληθινὴν ἀγωνίαν. Εἶσθε βεβαία;—Ναί. Βεβαιοτάτη. Καὶ τῆς ἀφῆκα μάλιστα τὰ γράμματα ἀπὸ χθὲς βράδυ εἰς τὴν τουαλέττα της ἐπάνω, διὰ νὰ τὰ ἐνθυμηθῇ.....

Ὁ Στέφας ἐσιώπησε διὰ μίαν στιγμήν, ὠχρός, καταβεβλημένος, σὰν τὸ σκότος του νὰ εἶχε διαλυθῆ διὰ μιᾶς καὶ νὰ ἔβλεπεν ἐμπρός του κάτι φρικῶδες, κάποιαν ἄβυσσον. . . . . .

Κυρία Ἄννα! εἶπεν ἀπότομα: Ἡ Ἀμάλια ἐσηκώθη;

Δὲν πιστεύω. Δὲν εἰξεύρω. Ἀλλὰ συνήθως σηκώνεται ἀργότερα. Θέλετε νὰ πάω νὰ ἰδῶ;

ἠρώτησεν ἡ Ἄννα. Ἀλλὰ τί ἔχετε ; τί ἐπάθετε; Εἶσθε χλωμὸς καὶ φαίνεσθε πολὺ ταραγμένος.

Θέλω νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ πάω εἰς τὸ boudoir τῆς Ἀμάλιας. Θέλω νὰ ἰδῶ μόνος μου, ὅτι μοῦ εἶπες ἀλήθεια, ὅτι ἔκαμες τὰ γράμματα, ὅτι ἐφρόντισες νὰ σταλῇ ἀμέσως σήμερον ἡ ἀνακοίνωσις· θέλω νὰ βεβαιωθῶ, κυρία Ἄννα. Νὰ βεβαιωθῶ, ἐννοεῖς; Πῶς ! κύριε Στέφα! Ὑποθέτετε ὅτι θὰ σᾶς εἶπα ψεύματα; Γιατὶ γίνεσθε ἄδικος, γιατὶ γίνεσθε κακὸς μαζή μου; Σεῖς ποῦ εἶσθε ἄλλοτε τόσον καλός.

Ἄ ! μὴ μὲ συνερίζεσθε, κυρία Ἄννα. Μὴν ξεχνᾶτε ὅτι ζῶ εἰς τὸ σκότος, ὅτι κάποτε ἠμπορεῖ νὰ βλέπω τὰ πράγματα διαφορετικὰ παρὰ ὅ,τι εἶναι. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς θέλω νὰ βλέπω, νὰ πείθωμαι. Καὶ ξέρεις ἐγὼ βλέπω, μόνον μὲ τὰ χέρια τώρα. Μὲ ἐννοεῖς ;

Καὶ ἐσηκώθη καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν πόρτα μόνος του μὲ τὸ ἀβέβαιον βῆμα τῶν τυφλῶν. Δὲν θέλω νὰ ἔλθετε μαζή μου. Τὸν δρόμον τὸν ξέρω. Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ κινηθῆτε ἀπ' ἐδῶ, ἕως ὅτου νὰ ἐπιστρέψω.

Θὰ μείνω ἐδῶ, ἀφοῦ τὸ θέλετε, εἶπεν ἡ Ἄννα. λυπημένη πολύ. Καὶ μόλις ἐκεῖνος ἐξῆλθε ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Θεέ μου, αὐτὸ εἶναι ἀληθινὸ μαρτύριον, εἶπε. Νὰ γίνωμαι ἐγὼ αἰτία νὰ δυσαρεστῆται. Ἐγὼ ποῦ θὰ ἔδιδα τὴν ζωήν μου γιὰ νὰ τὸν αἰσθανθῶ εὐτυχῆ. Τί νὰ κάμω ! τί νὰ κάμω; Νὰ φύγω. Ἀλλὰ τότε θὰ μείνῃ μόνος ἐντελῶς, καὶ θὰ ἐννοήσῃ ἐπὶ τέλους. Ὦ ! ὄχι !

Ἐκάθισεν εἰς τὸ γραφεῖον καὶ ἤρχισε νὰ γράφῃ. Εἶχε νὰ ἀπαντήσῃ πρὸς τὴν φίλην της, τὴν ἰατρὸν τοῦ Λονδίνου. Δι' αὐτῆς κατώρθωνε νὰ παρακολουθῇ ὅλην τὴν ἐπιστημονικὴν κίνησιν καὶ ἀπὸ αὐτὴν ἐλάμβανεν ὅλα τὰ νέα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν τὸ μόνον ἔξοδο καὶ ἡ μεγαλητέρα ἀπόλαυσις τοῦ Στέφα.

Ἀλλ' ἐνῶ ἔγραφε τῆς ἐφάνη, ὡς νὰ ἤκουσε μίαν κραυγὴν πόνου καὶ μαζὴ ἕνα κτύπον, ὀὰν νὰ ἔπεσεν ἐπάνω κανείς. Θὰ εἶναι ἐκεῖνος, ἐσκέφθη. Καὶ ἔτρεξε μὲ ἀγωνίαν. Πραγματικῶς ηὗρε τὸν Στέφα ξαπλωμένον κάτω, εἰς τὸ boudoir τῆς Ἀμάλιας, μὲ τὸν φάκελλον της εἰς τὸ χέρι. Ἡ Ἀμάλια εἶχε τρέξει ἀπὸ τὸ δωμάτιον της μὲ τὰ νυκτικά της ἀκόμη καὶ ἐπροσπαθοῦσε νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ σηκωθῇ.

Μὰ γιατί τὸν ἀφήνετε νὰ ἀνεβοκατεβαίνῃ μόνος ; εἶπεν εἰς τὴν Ἄνναν. Ὡρίστε. Βλέπετε τώρα! τί κατάστασις ! Θεέ μου. Ἐκτύπησεν εἰς τὸ κεφάλι . . . . .

Ἡ Ἄννα ὥρμησε ὀὰν τρελλή, ἐσήκωσε μὲ προσοχὴ τὸ ἀναίσθητο κεφάλι τοῦ Στέφα, τὸ εἶδε χλωμό, παγωμένο καὶ ἐτρόμαξε. Μὲ δύναμιν δύω ἀνδρῶν μαζὴ τὸν ἐσήκωσε καὶ τὸν ἀκούμβησε προσεκτικὰ εἰς τὸν καναπὲ τῆς Ἀμάλιας, ἡ ὁποία ἐξακολουθοῦσε νὰ μουρμουρίζῃ. Ἔκαμεν ὅ,τι ἠμποροῦσε γιὰ νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὰς αἰσθήσεις του, καὶ τὸ κατώρθωσε, ἀλλὰ μὲ πολλὴν δυσκολίαν.

Ἡ Ἀμάλια εἶχε στείλει εἰς τὸ μεταξὺ διὰ τὸν ἰατρόν.

Φοβοῦμαι ὅτι ἔχει συμβῇ κἄτι ἐσωτερικῶς, εἶχεν εἰπεῖ ἡ Ἄννα.

Συγκοπή ; ἴσως, εἶπεν ἡ Ἀμάλια, τῆς ὁποίας τὸ βλέμμα ἐξήστραψεν ἔξαφνα κατὰ πολὺ περίεργον τρόπον.

Θέλει νὰ ἀποθάνῃ, ἐσκέφθη ἡ Ἄννα, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ μίαν ὥραν ἀρχήτερα καὶ χωρὶς σκάνδαλον... Καὶ τόση τὴν ἐκυρίευσεν διὰ μιᾶς ἀγανάκτησις, ὥστε ἀπήντησε μὲ τρόπον πολὺ ἀπότομον εἰς τὴν Ἀμάλιαν, ἡ ὁποία καὶ πάλιν ἤρχισε νὰ τὴν μέμφεται, διότι τὸν ἀφῆκε μόνον.....

Τὸν ἀφήνετε σεῖς πολὺ μόνον πάντοτε καὶ τοῦ ἐμπνέετε δυσπιστίαν πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τοῦ εἶναι ἀφωσιωμένοι.....

Ὁ ἰατρὸς εἶχε φθάσει εἰς τὸ μεταξύ. Ἐξήτησε τὸν ἄρρωστον, τοῦ ὡμίλησε, τὸν ἠρώτησε τί εἶχε συμβῇ. Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐσιωποῦσε. Μήπως ἐταράχθη, ἐσυγκινήθη, ἐσυγχίσθη σήμερα.....

Δὲν ἠξεύρω, ἀπήντησεν ἐμφαντικῶς ἡ Ἀμάλια. Ἡ κ. Ἄννα θὰ ξέρῃ. Νομίζω ὅτι εἶσθε μαζή.

Ἡ Ἄννα διηγήθη ὅ,τι ἤξευρε καὶ ὅ,τι εἶχε λεχθῆ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Στέφα.

Περίεργον, εἶπεν ὁ ἰατρός. Ὅλα αὐτὰ δὲν ἔδωκαν ἀφορμὴν νὰ ταραχθῇ, καὶ ἐν τούτοις λέγετε ὅτι τὸν εἴδετε ταραγμένον.

Ἡ Ἀμάλια ἔκαμνε νεύματα συνεννοήσεως εἰς τὸν ἰατρόν. Δὲν λέει, παρὰ ὅ,τι τὴν συμφέρει, ἔλεγαν τὰ νεύματα ἐκεῖνα.

Νὰ μείνῃ μόνος καὶ ἥσυχος. Ἐλπίζω ὅτι δὲν εἶναι τίποτε. Καὶ ἰδίως νὰ μὴ τοῦ δοθῇ καμμία ἀφορμὴ νέας συγκινήσεως. Δεσποινίς ! Ἐσεῖς νὰ ἀποσυρθῆτε καλλίτερα.

Ὥστε ὁ ἰατρὸς ἐπίστευεν ὅτι αὐτὴ τὸν εἶχε ταράξει. Ἡ Ἄννα ἐβγῆκε ἀπὸ τὸ δωμάτιον μὲ τὸ κεφάλι κάτω, ἀληθινὰ ἀπηλπισμένη καὶ σὰν ἀληθινὴ ἔνοχος. Καὶ ἕως τὸ βράδυ ἡ μισὴ Κέρκυρα ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Στέφας εἶχε τόσον συγχισθῆ μὲ τὴν ἐρωμένην του, ὥστε εἶχε πάθει συγκοπήν. Ὁ κ. Θωμᾶς εἶχε πολὺ βοηθήσει εἰς τὸ νὰ ἐξαπλωθῇ ἡ φήμη αὐτή, τὴν ὁποίαν ἡ Ἀμάλια ἐπεκύρωνε, θῦμα συμπαθές, τὸ ὁποῖον ὁ κόσμος τόσον εἶχεν ἀδικήσει.

ΑΙ ΣΦΑΓΑΙ ΤΩΝ ΑΔΑΝΩΝ

Α΄.

Ἀπαισία καὶ μελαγχολικὴ ἀνέτειλε δι' ἡμᾶς ἡ 1η Ἀπριλίου τοῦ 1909. Ἀπὸ πρωΐας κίνησις ἀσυνήθης ἐπεκράτει, τρομεραὶ δὲ διαδόσεις περὶ σφαγῆς ἐκυκλοφόρουν ἀνὰ τὴν πόλιν. Τὰ περισσότερα τῶν καταστημάτων ἦσαν κεκλεισμένα. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ὥρα παρήρχετο ἐπὶ τοσοῦτον καὶ ἡ ἀγωνία ηὔξανε, καθόσον ἤρχισαν ν' ἀκούωνται ποῦ καὶ ποῦ πυροβολισμοί. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ φύσις ἐφαίνετο συμμεριζομένη τὴν κοινὴν ἀθυμίαν. Ὁ οὐρανὸς ἦτο κεκαλυμμένος ὑπὸ νεφῶν ὡσεὶ πενθῶν διὰ τὴν μέλλουσαν νὰ ἐκτυλιχθῇ ἐντὸς ὀλίγου τρομερὰν τραγωδίαν. Οἱ ἐκ τῶν ἡμετέρων πρωτεύοντες μεταβάντες παρὰ τῷ διοικητῇ ὅπως πληροφορηθῶσι περὶ τῶν διαδομένων, ἔμαθον παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ὅτι προῦχων τις Ἀρμένιος ἐφονεύθη ἐνώπιον αὐτοῦ, ὁ δὲ ὄχλος ἥρπασε τὸν φονέα ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας.

Τοῦτο ἦτο πλέον πλήρης ἐπιβεβαίωσις τῶν διαδόσεων καὶ ἕκαστος ἤρχισε νὰ σκέπτεται περὶ τῆς σωτηρίας του. Αἴφνης τὸ σύνθημα τῆς σφαγῆς ἐδόθη καὶ ὅλος ὁ Μουσουλμανικὸς συρφετὸς τῆς πόλεως ὁπλισθεὶς διὰ τῶν συνήθων αὐτοῦ ὅπλων εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ἤτοι ροπάλων, σιδηρῶν κιγκλίδων, μαχαιρῶν, δρεπάνων καὶ ρεβόλβερ διεχύθη ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ὡς λύκος ὠρυόμενος καὶ ἀδιακρίτως κτυπῶν, σφάζων, κατακρεουργῶν.

Ἦτο φρικῶδες τὸ θέαμα. Ἔβλεπε τις τὰς ὁδοὺς στρωμένας μὲ πτώματα διάτρητα ὑπὸ πληγῶν καὶ πλέοντα εἰς τὸ αἷμα καὶ ἤκουε τὰς ὠρυγὰς τῶν ἀπαισίων τούτων δολοφόνων, καὶ τοὺς πυροβολισμοὺς οἵτινες ὡς βροχὴ κατέπιπτον. Ἡ ἅμαξα τοῦ ἐνταῦθα διερμηνέως τοῦ Ἀγγλικοῦ προξενείου ὁμογενοῦς κ. Κωστῆ Τρυπάνη, ἐφ' ἧς ἐπέβαινεν οὗτος μετὰ τῆς ἀξιολόγου συζύγου του, ἐγγονῆς τοῦ ἐνδόξου ἥρωος τῆς Ἑλλ. Ἐπαναστάσεως Γ. Σαχτούρη, καὶ δύο ἄλλων ἐξ Ἀθηνῶν κυριῶν (ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία ἤμην ἐγώ), διερχομένη τὴν κεντρικὴν ὁδὸν ἐπυροβολήθη· ὁ ἵππος ἐπληγώθη, ἀπαίσιος δὲ τὴν ὄψιν βασιβουζοῦκος ἐπιχειρήσας νὰ σταματήσῃ τὴν ἅμαξαν διὰ δρεπάνου κατεξέσχισε τὸ ἔνδυμα τοῦ ἐντὸς αὐτῆς ἐπιβαίνοντος κ. Τρυπάνη, ὃν ἡ θεία Πρόνοια διεφύλαξεν· ὁ ἀπαίσιος βασιβουζοῦκος παρασυρθεὶς ὑπὸ τῆς φορᾶς τῆς ἁμάξης κατέπεσεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐνῶ ἡ ἅμαξα ἀστραπιαίως ἔτρεχε. Ἐφώναζον εἰς τὸν ἁμαξηλάτην, ὅστις εὐτυχῶς ἦτο Ὀθωμανὸς καὶ πιστὸς θεράπων τῆς οἰκογενείας· νὰ κατέλθῃ τῆς ἁμάξης καὶ μᾶς παραδώσῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος οὐδεμίαν δίδων προσοχὴν καὶ ἀψηφῶν τοὺς πυροβολισμοὺς ἐμάστιζε τοὺς ἵππους οἵτινες ἀφηνιάσαντες ἔτρεχον, ἔτρεχον, μέχρις οὗ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ κ. Ἀθαν. Τρυπάνη νεκραὶ μᾶλλον ἐκ τοῦ φόβου καὶ ἀμφιβάλλουσαι ἔτι ἂν ὁ κίνδυνος ὅστις μᾶς ἠπείλησε παρῆλθε.

Ἡ σφαγὴ καὶ ἡ λεηλασία διήρκεσεν ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους ἡμέρας, καὶ ἐπὶ δύο νύκτας ἡ πόλις ἐκαίετο ὡς ἄλλη Ρώμη ἐπὶ Νέρωνος.

Ἅπαντα τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ καταστήματα ἀδιακρίτως ἐλεηλατήθησαν. Τὰ πέριξ τῶν Ἀδάνων τσιφλίκια κατεκάησαν καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς εὑρεθέντες ἐργάται κατεσφάγησαν.

Ἥλοιφαν τοὺς δυστυχεῖς αὐτοὺς διὰ πετρελαίου καὶ κατόπιν τοὺς ἤναπτον καὶ ἐνετρύφων τὰ θηρία εἰς τὸ θέαμα τῶν ὠδίνων τῶν θυμάτων των.

Ὀθωμανὸς Πασᾶς Αἰγύπτιος εὑρεθεὶς τὴν ἡμέραν τῆς σφαγῆς εἰς τὸ τσιφλίκι του μᾶς διηγεῖτο τὰς φρικαλεότητας, ὧν ἐγένετο αὐτόπτης μάρτυς, προσθέτων : «Ἐντρέπομαι διότι εἶμαι Ὀθωμανός». Εἷς ἓν ἐκ τῶν πέριξ χωρίων ἀποτελούμενον ἐξ 600 κατ. ἐσφάγησαν ἅπαντες. Τρεῖς ἡμέρας τρόμου καὶ ἀγωνίας διήλθομεν ὡς ἐν πολιορκίᾳ ἐν τῇ φιλοξένῳ οἰκίᾳ Τρυπάνη, ἔνθα εἶχον καταφύγῃ περὶ τοὺς χιλίους πεντακοσίους ἡμέτεροι καί τινες Ἀρμένιοι καὶ ξένοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καί τινες ὑπάλληλοι τοῦ Μονοπωλείου τῶν Καπνῶν, ὡς ὁ διευθυντὴς αὐτοῦ Κος Σεβιὰν μετὰ τῆς οἰκογενείας του Ἀρμένιος, ὁ Κος Ἀδὶλ Βέης μετὰ τῆς Κυρίας του Ὀθωμανός, ὡσαύτως καὶ ὁ διακεκριμένος ἐνταῦθα στρατιωτικὸς κ. Ἀλαΐμπεης μετὰ τοῦ χαρεμίου του.

Καὶ ναὶ μὲν ἐπὶ τοῦ ἐξώστου εἶχεν ἀναρτηθῇ ἡ Ἀγγλικὴ σημαία, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ διέμενεν ὁ Ἄγγλος πρόξενος κ. Donghty-Nylie ἐπὶ τούτῳ ἀνελθὼν ἐκ Μερσίνας, ἀλλ' ἡ ἐκ τῶν τόσων φρικαλεοτήτων καὶ τοῦ τρόμου ἐξαφθεῖσα φαντασία μας τὰ πάντα ἔβλεπε μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα. Τὴν Παρασκευὴν ἡ σφαγὴ ἔληξε καὶ τὸ Σάββατον ἤρχισαν νὰ θάπτωσι τὰ πτώματα τὰ ὁποῖα συνέλεγον ἀπὸ τοὺς δρόμους καὶ ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν κατακαεισῶν οἰκιῶν, τοὺς δὲ πληγωμένους μετέφερον εἰς τὸ ὑπὸ τῆς συζύγου τοῦ Ἄγγλου προξένου συσταθὲν πρόχειρον νοσοκομεῖον ἐν αὐτῷ τῷ οἴκῳ Τρυπάνη, ὅστις καὶ εἰς νοσοκομεῖον ἀκόμη μετεβλήθη.

ΑΓΑΛΙΑ Φ. ΤΟΦΑΡΙΔΟΥ

Διευθύντρια τοῦ ἐν Ἀδάνοις Παρθεναγωγείου.

ΘΕΑΤΡΟΝ

Τὰ πρωτότυπα ἔργα, τὰ ὁποῖα μὲ τόσην ἀνυπομονησίαν ἐπερμένοντο, ἤρχισαν νὰ παίζωνται κατὰ τὸ δεκαπενθήμερον αὐτό. Ἡ Νέα Σκηνὴ ἀνεβίβασε τὴν Στέλλαν Βιολάντη τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου καὶ τὴν Ἀντιπενθερίνην τοῦ κ. Λάσκαρη. Τὸ Βαριετὲ τὸν Βύρωνα τοῦ κ. Ποταμιάνου.

Καὶ ἀρχίζομεν ἀπὸ τὴν Στέλλαν Βιολάντη ἓν ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ἔργα ἐξ ὅσων ἔχουν γραφῆ διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Θέατρον. Διὰ δευτέραν ἤδη φορὰν ὁ κ. Ξενόπουλος διαψεύδει μίαν παλαιὰν γνώμην του, καθ' ἣν δρᾶμα βγαλμένον ἀπὸ διήγημα ἢ μυθιστόρημα εἶναι κατώτερον

Η κ. ΕΙΡΗΝΗ ΣΚΑΙΠΕΡ
Λαβοῦσα δίπλωμα μονῳδίας καὶ χρυσοῦν μεταλλιον.

ἐκείνου. Ἡ Στέλλα Βιολάντη εἶναι αὐτούσιον τὸ θυμάσιον διήγημα τοῦ κ Ξενοπούλου, ζωντανευμένον ἀπὸ τὴν τέχνην, μίαν ὑπέροχον τέχνην τελείας ὑποκρίσεως.

Ὅλα τὰ πρόσωπα τοῦ ἔργου αὐτοῦ εἶναι τύποι χαρακτηριστικοὶ καὶ ὅλοι εἶναι παρμένοι ἀπὸ τὴν ζωὴν τὴν καθημερινὴν ἑνὸς παληοῦ τυραννικοῦ καθεστῶτος. Ἡ δύναμις τοῦ ἰσχυροτέρου ὑπὸ τὴν ἀσπλαγχνοτέραν της μορφὴν παρουσιάζεται εἰς τὸν τύπον τοῦ πατρὸς Βιολάντη, κάτω ἀπὸ τὴν πυγμὴν τοῦ ὁποίου σπαράζουν καὶ πονοῦν καὶ χάνονται τὸ παιδί του, ἡ ἀδελφή του, ἡ γυναῖκα του.

Ὁ Βιολάντης εἶναί ὁ ἀπολύταρχος τύραννος καὶ αὐθέντης καὶ κύριος τῶν ἰδικῶν του. Παριστᾶ μίαν ἐποχήν, μίαν ὡρισμένην τάξιν πατέρων, οἱ ὁποῖοι ἂν ἀπαντοῦν σπανιώτερα εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, ὑπάρχουν ὅμως εἰς μεγάλην πλειονότητα εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ εἰς τὰ χωρά. Εἶναι οἱ θρησκόληπτοι τυραννίσκοι τοῦ μεσαιῶνος, οἱ ὁποῖοι ἐβασάνιζαν ὕπουλα, σχεδὸν μὲ καλωσύνην διὰ νὰ ἀποσπάσουν ἕνα μυστικόν, διὰ νὰ σώσουν μίαν ψυχήν. Ὁ Βιολάντης θέλει νὰ σώσῃ τὸ πατρικόν του γόητρον, τὸ κῦρος του τὸ ἀπολυταρχικὸν καὶ τὰ συμφέροντά του. Ἡ κόρη του, ἡ ὑπήκοός του, τὸ πλάσμα τὸ δικό του, τολμᾷ νὰ ἀντισταθῇ, νὰ ἔχῃ ἰδίαν γνώμην, ἰδίαν θέλησιν. Θὰ τὴν συντρίψῃ καὶ τὴν συντρίβει.

Δύναμις καὶ ἀδυναμία εἰς σύγκρουσιν, εἰς ἀντίθεσιν ἀρχῶν, εἰς πάλην. Μία μονομαχία τῶν παλαιῶν μὲ τὰς νέας ἰδέας, τῆς τυραννίας μὲ τὴν ἐλευθερίαν. Ὁ τύραννος ἂν καὶ φαινομενικῶς νικᾷ, πραγματικῶς ὅμως ἡττᾶται. Διότι ἡ κόρη του ξεφεύγει ἀπὸ τὰ χέρια του τὰ σιδερένια καὶ ἀπὸ τὴν θέλησίν του, διὰ νὰ ζητήσῃ εἰς τὸν θάνατον τὴν ἐλευθερίαν. Καὶ ὅλοι ὅσοι ξέρουν νὰ ἀποθνήσκουν διὰ μίαν ἰδέαν ὑποσκάπτουν τὴν τυραννίαν.

Ὅ,τι κάμνει ἰδιαιτέρως συμπαθὲς τὸ θῦμα αὐτὸ τῆς πατρικῆς αὐθαιρεσίας εἶναι ἡ πίστις της εἰς τὸν ἔρωτα, ἡ λατρεία της εἰς τὸν ἀνάξιον ἄνδρα, ὁ ὁποῖος διὰ τὴν ἀνύποπτον καρδιάντης συγκεντρόνει ὅλας τὰς ἀρετὰς καὶ ὅλα τὰ χαρίσματα. Ἡ Στέλλα Βιολάντη μέσα εἰς τὴν ἐποχήν μας τοῦ φλέρτ καὶ τῶν ἰδιοτελῶν ἐρώτων εἶναι ἡ ἱέρεια ἡ ἁγνή, ἡ ἄδολος, ἡ πιστὴ τῆς ἀγάπης.

Καὶ ἡ δις Κοτοπούλη ἀπέδωκε μὲ μεγάλην δύναμιν Τέχνης τὸν τύπον αὐτόν. Ὑπῆρξεν ἡ ἐνσάρκωσις τῶν χιλιάδων κοριτσιῶν, ποῦ πίπτουν θύματα τῆς πατρικῆς αὐθαιρεσίας τῶν γονέων καὶ θυσιάζουν εἰς τὸν ἔρωτα τὴν ζωήν των. Ἡ δις Κοτοπούλη μὲ τὸ ἔργον τοῦ κ. Ξενοπούλου μᾶς ἀπεδόθη πάλιν μὲ τὸ δραματικόν της τάλαντον ἡ ἐκλεκτὴ καλλιτέχνις τοῦ βασιλικοῦ Θεάτρου.

Ὅλοι ὅσοι τὴν ἀγαποῦν παρηκολούθησαν μὲ ἀληθῆ χαρὰν τὴν μεγάλην ἐπιτυχίαν της εἰς τὴν Στέλλαν Βιολάντη, ἐπιτυχίαν ποῦ ἐπλαισίωσε θαυμάσια ἡ τελεία ὑπόκρισις ὅλων τῶν ἄλλων ἠθοποιῶν. Ὅλοι ἦσαν εἰς τοὺς ρόλους των ἀπὸ τὴν κ. Περίδου, ἡ ὁποία ὑπῆρξε θαυμασία θεία ἕως τὸν κ Περίδην ὡς Βιολάντην, τὸν Γαβριηλίδην ὡς μόρτην ἀδελφόν, τὴν κ. Ταβουλάρη ὡς μητέρα καὶ τὸν Σαγιὼρ ὁ ὁποῖος καὶ εἰς τὰ δράματα ἀκόμη σκορπίζει εὐθυμίαν καὶ γέλωτα.

Συγγραφεὺς μουσικὸς καὶ ἠθοποιοὶ μᾶς ἔδωκαν μίαν ἀπὸ τὰς πολὺ σπανίας θεατρικὰς ἀπολαύσεις τῆς περιόδου αὐτῆς, μὲ τὸ καθαρώτατα Ἑλληνικὸν αὐτὸ ὡραῖον ἔργον, τὸ ὁποῖον συνεχίζει τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Φωτεινῆς Σάντρυ μὲ ἕνα βαθμὸν ὑψηλότερα διὰ τὸν συγγραφέα... Ἡ μουσικὴ τοῦ κ. Καλομοίρη ἤρεσε πολὺ καὶ ἐχειροκροτήθη. Ἔχει μοτίβα Ἑλληνικά, ἐνγένει δὲ συγγενεύει εἰς τὴν ἔμπνευσιν μὲ τὴν μουσικὴν τοῦ Grieg πρᾶγμα ποῦ ἀποτελεῖ τὸν καλλίτερον ἔπαινον διὰ τὸν πρωτότυπον

Η Δὶς ΑΣΠΑΣΙΑ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ἡ λαβοῦσα δίπλωμα μονῳδίας καὶ χαλκοῦν μετάλλιον.

Ἕλληνα μουσουργόν μας. Ὁ μουσικὸς πρόλογος τῆς γ' πράξεως εἶναι τόσον δυνατὸς εἰς αἴσθημα, ὥστε προετοιμάζει ἢ μᾶλλον δίδει τὴν τραγικὴν λύσιν τοῦ ἔργου.

Τὸ Βαριετὲ ὡς πρωτότυπον ἔργον μᾶς ἔδωκε τὸν Βύρωνα τοῦ κ. Σπ. Ποταμιάνου. Εἰς τὸ εἶδος του ὁ Βύρων εἶναι ἔργον καλὸν μὲ σκηνὰς πολὺ ἐπιτυχεῖς καὶ

μὲ ἰδέας καὶ φράσεις ποῦ τὸ στολίζουν πολὺ καλά. Τὰ ἔργα αὐτὰ διὰ τὰς ἡμέρας μας καὶ διὰ τὸ κάπως blasé κοινὸν τοῦ Βαριετὲ εἶναι μᾶλλον ἀχάριστα. Ὅλοι μας ὁμιλοῦμεν διὰ τὴν πατρίδα καὶ ὅμως τὰ πατριωτικὰ ἔργα θεωροῦντα vieux jeu. Καὶ οἱ ἠθοποιοί, τοὺς ὁποίους ἐσυνειθίσαμεν νὰ βλέπωμεν ἀνθρώπους τῆς ἐλαφρᾶς ζωῆς μᾶλλον, μᾶς κάμνουν ἐντύπωσιν μετημφιεσμένων μέσα εἰς τὰς ἱστορικὰς ἐνδυμασίας των.

Μόνον ἡ Κυβέλη κατώρθωσε νὰ φανῇ ἀληθινὸς Βύρων, ὡραιότατος καὶ φυσικὰ τοὐλάχιστον ὅμοιος μὲ τὸν Βύρωνα. Καὶ εἰς αὐτὴν ὅμως τὰ πατριωτικὰ δὲν πηγαίνουν. Ἡ Ζωὴ ἄλλως δὲν τὴν ἐβοήθησε. Δὲν ἦτο διόλου Καρυᾶτις. ὅπως τὴν εἶχεν ἀγαπήσει ὁ Βύρων καὶ δι' αὐτὸ τὰ ὡραῖα λόγια ἔκαμναν παρατονίαν καὶ ἐφαίνοντο 'σὰν νὰ ἀπηγγέλλοντο διὰ τὴν περίστασιν, χωρὶς νὰ συνδέωνται μὲ τὴν πραγματικότητα

Πρωτότυπον ἀκόμη ἔργον ἐδόθη ἀπὸ τὴν Νέαν Σκηνὴν ἡ Ἀντιπενθερίνη τῶν κ κ. Λάσκαρη καὶ Γιαννοκάκη. Μία φάρσα ἔξυπνη πνευματώδης, ἀνιλεὴς διὰ τὴς πενθερές, μὲ πλῆθος ἀπὸ σκηνὰς ποῦ δὲν πρριμένονται, μὲ ἐπεισόδια ἀπρόοπτα ξεκαρδιστικά Ὁ Σαγιὼρ ἥρως καὶ πάλιν τοῦ γελωτος, τοῦ θορύβου, τῆς χαρᾶς. Ὁ κόσμος ξεκαρδισμένος ἐχειροκρότησε τὸ ἔργον καὶ ἐπευφήμησε τοὺς συγγραφεῖς.

Νέας μεταφράσεις εἴχαμεν τὸ Σαπαταὶ καὶ Σα καὶ τὸ Γαϊδοῦρι τοῦ Μπουριτάν. Τὸ πρῶτον ἔξυπνη φάρσα μὲ τὸν Χρυσομάλλη, τὸν Λεπενιώτη καὶ τὴν Κυβέλην πρωταγωνιστάς. Ἐπαίχθη ὡραῖα, ἀλλὰ ... ὑπάρχει ἓν ἀλλά... Ὅτι καὶ ἡ Κυβέλη ἤρχισε νὰ παίζῃ φάρσες, εἰς τὰς ὁποίας ἐπιτυγχάνει μὲν πολύ, κινδυνεύει ὅμως νὰ μειώσῃ μὲ αὐτὰς τὴν δραματικήν της δύναμιν. ἡ ὁποία φέτος εὑρίσκεται εἰς τὴν τελειοτέραν της ἄνθησιν.

Τὸ γαϊδούρι τοῦ Μπουριντὰν χωρὶς νὰ δικαιολογῇ ὡς ἔργον τὰς ἐπιτυχίας ποῦ εἶχεν εἰς τὸ Παρίσι καὶ εἰς τὸ Μιλᾶνον—ἑκατοντάδας παραστάσεων—εἶναι ἔξυπνο καὶ λεπτὸ ἔργον καὶ ἐπαίχθη πολὺ καλά. Ἡ Κυβέλη ὡς Micheline τελεία καὶ ὁ Λεπενιώτης λεπτότατος εἰς τὸ δύσκολον μέρος του.

Ἐν γένει ἡ θεατρικὴ κίνησις ἐπολλαπλασιάσθη τόσον, ὥστε σχεδὸν νὰ μὴν ὑπάρχουν θεαταὶ δι' ὅλα τὰ θέατρα. Ἡ Ἰταλικὴ ὀπερέττα τοῦ Ἀρνιώτη συγκεντρόνει τὸν περισσότερον κόσμον. Ὁ σκηνικὸς διάκοσμός της εἶναι ἀπαράμιλλος καὶ μόνον εἰς τὰ πρώτης τάξεως Εὐρωπαϊκὰ θέατρα εὑρίσκει κανεὶς τόσην πολυτέλειαν καὶ κάλλος ἐνδυμασιῶν, τόσα πολλὰ πρόσωπα καὶ ὀρχήστραν τόσον ἐκλεκτήν. Ἡ Γερμανικὴ ὀπερέττα τοῦ Φαλήρου ἔρχεται ἔπειτα καὶ μετ' αὐτὰς τρεῖς τέσσερες Ἑλληνικὲς ὀπερέττες, αἱ ὁποῖαι ἂν ἐσυγκεντρόνοντο εἰς μίαν καὶ μόνην θὰ εἶχαν ἀληθινὴν ἐπιτυχίαν.

Συναυλία Καλομοίρη εἰς τὴν ὁποίαν δυστυχῶς δὲν παρευρέθησαν ὅσοι ὤφειλαν νὰ παρευρεθοῦν. Αἴφνης ἐκεῖνοι ποῦ λέγουν ὅτι δὲν ἐγράφη ἀκόμη Ἑλληνικὴ μουσικὴ ὡς καὶ ἐκεῖνοι ποῦ πρωταγωνιστοῦν εἰς τὴν μουσικήν μας κίνησιν. Οἱ πρῶτοι θὰ ἐβεβαιόνοντο ὅτι ὑπάρχει Ἕλλην μουσικός, ὁ ὁποῖος ἀντλεῖ ὅλην του τὴν ἔμπνευσιν ἀπὸ τὴν ἐθνικήν μας μουσικὴν καὶ ὁ ὁποῖος ἔχει ὡς βάσιν τῆς ἐργασίας του τὸ πάθος ποῦ σκορπίζει μιὰ ἀγροτικὴ φλογέρα, ἕνα τραγούδι δημοτικό, ἕνας χορὸς πυρρίχιος.

Οἱ ἄλλοι θὰ ἐννοοῦσαν ποῦ πρέπει νὰ στρέψουν τὴν προσοχήν των καὶ νὰ ζητήσουν τὸν δρόμον των. Τὰ τραγούδια, τὰ θαυμάσια τραγούδια τοῦ Καλομοίρη ἔπρεπε νὰ ἔχουν ἀντικαταστήσει πρὸ πολλοῦ ὅλες τὴς ξένες καντσονέτες καὶ ἔπρεπε νὰ ἔχουν εἰσαχθῆ εἰς τὰ Ὠδεῖα μας καὶ εἰς τὰ σαλόνια τῶν Ἀθηνῶν. Ἂν ἠκούετο προχθὲς ἡ συμπαθεστάτη ὑψίφωνος μας δα Σμαράγδα Γεννάδη καὶ ὁ κ. πολὺ καλὸς βαρύτονος κ. Ἀγγελόπουλος, ὅταν ἔψαλλαν τὰ τραγούδια αὐτά, τὸ κονσέρτο τοῦ Κ. Καλομοίρη θὰ ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς ἡμέρας καὶ αἱ Ἐφημερίδες θὰ ἀφιέρωναν ὁλοκλήρους στήλας διὰ τὸ ἔργον του.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἀριστοῦχος πάλιν καὶ μὲ θριαμβευτικὰς ἐξετάσεις ἡ νέα διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας εἰς τὸ ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον δεσποινὶς Μυροίνη Κλεάνθους ἐκ Φιλιππουπόλεως. Εἶναι ἀληθινὴ τιμὴ διὰ τὰς Ἑλληνίδας ἡ θριαμβευτικὴ ἐπιτυχία των εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν, τὴν δυσκολωτέραν τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἡ ὑπομονὴ μεθ' ἧς θυσιάζουν τὰ πρῶτα καὶ ὡραῖα τῆς νεότητός των ἔτη εἰς μελέτας τόσον σοβαράς. Καὶ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ χρησιμοποιῆται ἡ τελεία αὐτὴ μόρφωσις, ἡ ἀπηλλαγμένη ἀπὸ σχολαστικισμούς, εἰς τὰ Παρθεναγωγεῖα μα

Η Δὶς ΑΡΤΕΜΙΣ ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ
ἡ λαβουσα δίπλωμα πιάνου καὶ μετάλλιον Ἀνδρέου καὶ Ἰφιγενείας Συγγροῦ.

τὰ ἀνώτερα, τὰ ὁποῖα τόσην ἔχουν ἀνάγκην νέας καὶ εὐμεθόδου διδασκαλίας.

Ἡ δὶς Ἀσπασία Σκορδέλη Χουρμούζη θὰ χρησιμοποιήσῃ ὡς πληροφορούμεθα τὴν νεαρὰν καὶ συμπαθῆ καθηγήτριαν καὶ ὡς συμπολίτιδα της, ἀλλὰ καὶ διὰνὰ συμπληρώσῃ τὸ τόσον τέλειον καὶ ἐκλεκτὸν προσωπικὸν τῆς σχολῆς της, εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς κατὰ τὰς ἐξετάσεις ἀπεδείχθη, παρέχεται μόρφωσις ἐντελῶς πρακτικὴ ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν ἀναγκαίων μαθημάτων, τὰ ὁποῖα ἀνταποκρίνονται εἰς τὸν προορισμὸν τῶν κοριτσιῶν μας. Εἰς τὰ καλλιτεχνικὰ μαθήματα ἐν γένει καταβάλλεται ἰδιαιτέρα προσοχή. Ἡ ζωγραφική, ἡ μουσική, καὶ ἡ γλυπτικὴ ἀκόμη διδάσκονται τελείως, τὰ δὲ ἐργόχειρα τῆς σχολῆς εἶναι ἀληθινὰ καλλιτεχνήματα εἰς τὰ ὁποῖα ἀναζωντανεύει τὸ ἀρχαῖον σχέδιον.

Τὸ Παρθεναγωγεῖον Σκορδέλη Χουρμούζη δὲν ἀφῆκε νὰ καταπνιγῇ ἡ χειροτεχνία ἀπὸ τὴν πληθώραν

Δὶς ΠΟΠΗ ΕΝΡΙΞΩΝ
καθ' ἧς ἐγένετο ἡ ἀπόπειρα δολοφονίας ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ της Τρύφου.

τῶν σχολαστικῶν μαθημάτων. Καλλιεργεῖ ἐξ ἴσου δι' αὐτῆς τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ, ὡς καὶ διὰ τῆς μουσικῆς καὶ δι' ὅλων τῶν μέσων. Καὶ δι' αὐτὸ περιβάλλεται ἀπὸ ἀληθινὴν στοργὴν καὶ συμπάθειαν ἀπὸ ὅλον τὸν Ἑλληνισμόν.

Τὸ διδασκαλεῖον τῶν Νηπιαγωγῶν τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων εἶχε καὶ αὐτὸ τὰς ἐξετάσεις του τὴν ἑβδομάδα αὐτήν. Εἰς τὸ Διδασκαλεῖον τοῦτο μορφώνονται κατ' ἔτος διδασκάλισαι, προωρισμέναι νὰ θέσουν τὰς βάσεις τῆς διδασκαλίας διὰ τῆς μεθόδου Φρέμπελ καὶ εἰς τὴν ἐδῶ καὶ εἰς τὴν ἔξω Ἑλλάδα.

Ἡ κ. Αἰκ. Λασκαρίδου εἶναι ἡ φανατικὴ καὶ ἐνθουσιώδης πρωτεργάτις εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ συστήματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον κατώρθωσε νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸ Διδασκαλεῖον μέχρι τῆς τρίτης τάξεως τοῦ Προτύπου.

Ὡς γνωστὸν τὸ σύστημα Φρέμπελ ἔχει ὡς βάσιν τὴν χειροτεχνικὴν μόρφωσιν τῶν παιδιῶν, τὴν ὁποίαν συνεχίζουν ἤδη τὰ Σουηδικὰ Σλόϋδ, εἰσαχθέντα διὰ τῆς Σουηδῆς κ. Γιαβάση. Εἰς τὴν μικρὰν ἔκθεσιν τῆς σχολῆς ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐργασίαι τελείως ἐφηρμοσμέναι κάμνουν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν καὶ προκαλοῦν ἀληθῆ θαυμασμὸν διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐπιμονήν, μεθ' ἧς ἡ κ. Αἰκ. Λασκαρίδου κατώρθωσε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὡραῖον αὐτὸ ὄνειρόν της.

Ἐτελείωσαν καὶ αἱ ἐξετάσεις τοῦ Ὠδείου καθ' ἃς διὰ τὴν μονῳδίαν ἔλαβε πτυχίον μὲ χρυσοῦν μετάλλιον ἡ κ. Πλέσσα Σκαῖπερ καὶ ἡ δὶς Λυμπεροπούλου χαλκοῦν. Διὰ τὸ κλειδοκύμβαλον δὲ ἡ δεσποινὶς Πρωΐου ἡ ὁποία εἶχεν ἔλθει πρώτη εἰς τὸν μουσικὸν διαγωνισμόν, τὸν προκηρυχθέντα κατὰ τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον. Ἡ δὶς Πρωΐου ἀναχωρεῖ ἀμέσως διὰ Μόναχον πρὸς ἀποπεράτωσιν ἐντελῶς τῆς μουσικῆς μορφώσεως. Ἡ δὶς Σταματιάδου ἔλαβε τὸ βραβεῖον Συγγροῦ.

Τὴν ἑβδομάδα αὐτὴν εἶχε καὶ ὁ Πειραιεὺς μίαν καλλιτεχνικὴν πανηγυρικὴν τῆς σχολῆς τῶν ἀδελφῶν Ἀθηνέλλη. Καὶ ἐδῶ ἡ μουσικὴ ἤρχισε νὰ καλλιεργῆται, ὄχι ἁπλῶς δι' ἐπίδειξιν, ἀλλὰ διὰ πραγματικὴν διάπλασιν τοῦ αἰσθήματος καὶ τοῦ ἤθους. Ἦτο δὲ κατόρθωμα ἀληθινὸν ὁ καταρτισμὸς τελείας χορωδίας καθὼς καὶ ἡ ἐκτέλεσις μονωδιῶν ποῦ ἠκούσθησαν μὲ ἀληθινὴν κατάπληξιν. Κόρη νεώτατη ὡς ἡ δὶς Ροδόπη Λουκάκη, ἡ ὁποία μὲ τὴν φωνήν της τὴν βεβαίαν, τὴν τόσον συμπαθητικὰ timbrée ἐτραγούδησε τὸ Ave Maria τοῦ Gounod καὶ τὴν Elegie τοῦ Massenet καὶ ἡ ἐν γένει ἐκτέλεσις ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου καὶ ἀπὸ αὐτὴν καὶ ἀπὸ ἄλλα παιδιὰ τόσον ὡραίας μουσικῆς ἐνθουσίασε τὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος συνεχάρη θερμότατα τὴν κ. Λαμπελέτ, τὴν πρώτην καὶ ἐκλεκτὴν αὐτὴν εἰσηγήτριαν τῆς ἀληθινῆς μουσικῆς κινήσεως τοῦ Πειραιῶς, ὡς καὶ τὰς δας Ἀθηνέλλη, αἱ ὁποῖαι εἰξεύρουν νὰ κάμνουν τοιαύτην ἐκλογὴν τοῦ διδάσκοντος εἰς τὴν σχολήν των προσωπικοῦ. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ἡ ἰδιαιτέρα ἐντύπωσις, ἣν ἔκαμεν ἡ ἐκτέλεσις τοῦ Μακεδονικοῦ ἄσματος, τὸ ὁποῖον ἡ δεσποινὶς Λουκάκη ἐτραγούδησε καὶ ἐχρωμάτισεν ὡς ἀληθὴς Ἑλληνοπούλα.

Τὴν ἑβδομάδα αὐτὴν ἀρχίζουν καὶ αἱ διπλωματικαὶ ἐξετάσεις τῆς ἐπαγγελματικῆς σχολῆς τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων. Πέντε ῥάπτριαι καὶ δύο πιλοποιοὶ θὰ παρουσιασθοῦν εἰς αὐτάς. Ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ ὡρίσθη ὑπὸ ἔφορον τὴν κ. Λαμπρυνίδη ἀπὸ τὰς κ. κ. Σοφίαν Σιμοπούλου, Μαρίαν Παλαμᾶ καὶ τὰς δας Αἰκ. Κατσιφοῦ καὶ Εἰρήνη Νικολαΐδου. Αἱ μαθήτριαι θὰ κόψουν, θὰ δοκιμάσουν καὶ θὰ ῥάψουν μόναι των, ἄνευ τῆς ἐπεμβάσεως τῶν διδασκαλισσῶν των, ἀνὰ ἓν φόρεμα tailleur καὶ αἱ πιλοποιοὶ ἀνὰ δύω πίλους.

Ἰδοὺ ἐξετάσεις διὰ τὰς ὁποίας δὲν χρειάζεται καμμία προετοιμασία. Βελόνη, κλωστή, ψαλίδι καὶ ὕφασμα. Συνέχεια ἁπλούστατα τῆς ἐργασίας ποῦ γίνεται ὅλον τὸ ἔτος.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τὸ *Διεθνὲς γυναικεῖον Συνέδριον*, τὸ προσκληθὲν εἰς Torondo τοῦ Καναδᾶ φαίνεται ὅτι θὰ στεφθῇ ὑπὸ ἐξαιρετικῆς ἐπιτυχίας. Ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία, ἡ Ἀφρική, ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἡ Αὐστραλία ἀπέστειλαν ἤδη ἀντιπροσώπους των. Ὅλαι αἱ ξέναι ἀντιπρόσωποι θὰ τύχουν φιλοξενίας κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Συνεδρίου ἀπὸ τὰς κυρίας τοῦ Καναδᾶ, αἱ ὁποῖαι ἐνοικίασαν πρὸς τοῦτο ἕνα μεγάλο διαμέρισμα τοῦ πριγκηπικοῦ ξενοδοχείου τοῦ Τοράντου. Μετὰ τὸ Συνέδριον αἱ κυρίαι Cà ἐπισκεφθοῦν ὅ,τι ἄξιον περιεργείας ὑπάρχει εἰς Καναδᾶ. Μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸ σπήλαιον τοῦ Μαμούθ, ὡς καὶ τὴν χώραν τῶν Μορμόνων.

Εἰς *τὸ τελευταῖον συνέδριον τῶν φεμινιστῶν* τὸ ὁποῖον συνεκλήθη εἰς Κόβιο τῆς Ρωσσίας τὸ

Συνέδριον κατέκρινε τὴν ἀδιαφορίαν τῶν Ρωσσίδων διὰ τὰς βαρβαρότητος, ὧν θύματα πίπτουν κατὰ καιροὺς οἱ Ἰσραηλῖται. Διὰ ψηφοφορίας ἀπεφασίσθη ἡ εἰς τὸ μέλλον ἐπέμβασις τῶν γυναικῶν πρὸς προστασίαν τῶν ἀδίκως πιεζομένων Ἰσραηλιτῶν.

Εἰς *τὴν Ἱερουσαλὴμ αἱ δοκτορέσαι καὶ μαῖαι*, αἱ ὁποῖαι ἐργάζοναι μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν εἶναι Ἑβραῖαι ἐκ Ρωσσίας.

Τὸ *θέατρον πρέπει νὰ ἔχῃ σκοπὸν μορφωτικὸν αἰσθητικῆς καὶ ἠθικῆς*. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνεστήθη εἰς τὴν Πετρούπολιν ἑταιρία συγγραφέων ἠθοποιῶν καὶ ἐκλεκτῶν μελῶν τῆς κοινωνίας πρὸς ἵδρυσιν θεάτρου ἰδεῶν. Τὸ πρῶτον ἔργον τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς τὸ θέατρον τοῦτο εἶναι ἔργον γνωστῆς γυναικὸς συγγραφέως, τῆς κ. Βέρας Σταρκώφ.

Ἡ κ. Daniel Lesueur ἐξελέγη ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρείας τῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων (Societé des Gens des lettres.)

Ἡ βασίλισσα τῆς Ρουμανίας Ἐλισάβετ προσέφερεν εἰς τὸν σύζυγόν της διὰ τὴν ἑβδομηκονταετηρίδα του ἕνα πολύτιμον κρυστάλλινον ποτήρι, μέσα εἰς θήκην μεταξωτὴν τὴν ὁποίαν ἔπλεξεν ἡ ἰδία καὶ ἐστόλισε μὲ ἑκατὸν πολύτιμα πετράδια. Τὸ δῶρον ἐτοποθετήθη εἰς κρυσταλλίνην θήκην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ βασίλισσα ἐχάραξε τοὺς ἀκολούθους στίχους της: «Τὸ κρυστάλλινον ποτῆρι τὸ ἐκένωσες, ὦ ἥρως, καὶ ὅλας τὰς πικρὰς σταγόνας του μετέβαλες εἰς μαργαριτάρια δροσιᾶς.

Καὶ γι' αὐτὸ τὰ ἔπλεξα εἰς τὸ κέντημα αὐτό, γιὰ νὰ μὴ χαθῇ καμμία σταγών, ἀλλ' οὔτε νὰ πέσῃ ἀπὸ ἀδιάκριτον χέρι, διότι ὁ θεὸς τὰς ἔχει μετρήσει.

Αἱ σταγόνες τῆς ζωῆς λάμπουν ἀγναὶ ὡς πολύτιμα στολίδια. Ἐὰν ὑπῆρξαν πικραὶ αἱ ἀκτῖνες των δὲν τὸ λέγουν».

Αἱ κατώτεραι γυναῖκες εἰς τὰ χαρέμια τοῦ Σουλτάνου ὀνομάζονται «Κάλφας» καὶ εἶνε ἰδίως αἱ ἀσχολούμεναι εἰς τὰς ὑπηρετικὰς ἐργασίας. Ὀδαλῖσκαι δὲν ὑπάρχουν, διότι Τουρκιστὶ ὀνταλὶκ (ἄνευ σῖγμα) σημαίνει ἁπλῶς οἰκοδέσποινα. Αἱ πραγματικαὶ βασίλισσαι τοῦ χαρεμίου ἔχουν ἄλλα ὀνόματα.

Αἱ τὸ πρῶτον ἐκεῖ εἰσερχόμεναι ὀνομάζονται «Γιοσντέ». Ὅταν ὁ Σουλτᾶνος ἐκλέξῃ μίαν ἐξ αὐτῶν, τότε γίνεται αὕτη «Ἰκπάλ» (εὐνοουμένη). Ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει ἡ «Ἰκμπάλ» γίνῃ μήτηρ, τότε προβιβάζεται εἰς «Ἰκμπὰλ Σκιαφσέκι» δηλαδὴ «εὐνοουμένη μήτηρ».

Αἱ τελευταῖαι αὐταὶ προβιβάζονται εἰς «καδίνας», δηλαδὴ συζύγους τοῦ Σουλτάνου, αἱ ὁποῖαι ὅμως κατὰ τὴν βάσιν τοῦ Κορανίου δὲν δύνανται νὰ εἶνε περισσότεραι τῶν τεσσάρων. Ἐκείνη μεταξὺ τῶν Καδινῶν, τὰς ὁποίας ὁ υἱὸς ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ θρόνου ὀνομάζεται «Βαλιντὲ Σουλτάνα» (Βασιλομήτωρ) καὶ ἀπολαμβάνει στρατιωτικῶν τιμῶν. Ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ «Βαλιντὲ Σουλτάνα» ἔχει ἀποθάνει, τότε τὴν θέσιν αὐτῆς καταλαμβάνει ἡ «Σοὺτ-Ἀμὰ» δηλαδὴ ἡ «τροφός», ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει καὶ αὐτὴ ἔχει ἀποθάνει, τότε τὴν θέσιν της καταλαμβάνει ἡ «Τάγια» δηλαδὴ ἡ «παιδαγωγός».

Ἑκάστη «Καδίνα» καὶ «Ἰκμπὰλ» ἔχει τὴν μικράν της αὐλὴν ἀποτελουμένην ἀπὸ μίαν «Καμπιλένη», «ὑπασπίστριαν» ἀπὸ μίαν οἰκονόμον, ἀπὸ μίαν γραμματέα, ἀπὸ μίαν σφραγιδοφύλακα, ἀπὸ μίαν θαλαμηπόλον καὶ τρεῖς ἄλλας γυναῖκας, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία εἰδικῶς ἀσχολεῖται μὲ τὰ «σερμπέτ», ἡ ἄλλη μὲ τοὺς «καφέδες» καὶ ἡ τρίτη μὲ τὸ ἱματιοφυλάκιον.

Διὰ νὰ ἐννοηθῇ πόσον στοιχίζει ἡ διατήρησις τοῦ χαρεμίου τοῦ Γιλδὶζ πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἑκάστη τῶν τιτλούχων γυναικῶν τοῦ χαρεμίου ἔχει εἰς τὰς διαταγάς της ἑκατὸν τοὐλάχιστον ἄλλας γυναῖκας, διότι καὶ ἑκάστη τῶν ἀνωτέρω σημειουμένων βοηθῶν ἔχει καὶ αὐτὴ τὴν αὐλήν της.

ΜΕΤΑ ΔΥΟ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ἔχομεν τὴν κλήρωσιν τοῦ **Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων τῆς Ἑλλάδος** *μετὰ δύο ἑβομάδας, δηλαδὴ τὴν Κυριακὴν 2ᾳ Ἰουνίου.*

Τὸ ὑπενθυμίζομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας διότι ὑπὸ τὰ σημερινὰς ἐθνικὰς περιστάσεις ἡ φιλοπατρία ὑπαγορεύει ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ἔργου.

Ἡ πώλησις τῶν γραμματίων τοῦ Λαχείου μας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἶνε ἀπηγορευμένη. Καὶ εἰς Κύπρον ἀκόμη τὸ ἀπηγόρευσαν τελευταῖον. Διότι γνωρίζουν τὸν ἐξόχως πατριωτικὸν σκοπόν του. Ἀπόκειται λοιπὸν εἰς πάντα Ἕλληνα, ποιοῦντα τὴν πατρίδα του, νὰ ἀποδείξῃ ὅτι συναισθάνεται τὸ ἱερὸν καθῆκον νὰ συνεισφέρῃ μίαν δραχμὴν διὰ τὴν ἀγορὰν ἑνὸς γραμματίου τοῦ Λαχείου, πρὸς ἐξυπηρέτησιν δύο ἐξ ἴσου ὑπερόχων ἐθνικῶν ἔργων, τῆς συντάξεως τῶν Ναυτικῶν δυνάμεων τῆς Χώρας καὶ τῆς διασώσεως τῶν κειμηλίων τῆς Ἀρχαιότητος.

Ἡ πατριωτικὴ αὕτη εἰσφορὰ ἀμείβεται ὑπὸ τῆς τύχης ἀρκούντως. Τίς δὲν ἐνθυμεῖται τὸν μικροῦπάλληλον Περικλῆν Ἀγγελόπουλον, τὸν καταστηματάρχην ἐν Μεσσήνῃ, κερδίσαντα 100,000 δρ. μὲ μονόδραχμον λαχεῖον τοῦ Στόλου; Τίς δὲν γνωρίζει τὸν ἐπίσης κερδίσαντα 100,000 δρ ταχυδρομικὸν ἐπιθεωρητὴν Ἐπαμ. Σταυρόπουλον; **Τὸ λαχεῖον ἐμοίρασεν ἕως τώρα κέρδη ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου δραχμῶν!**

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Φασόλια. Ἡμεῖς ἐδῶ ἔχομεν μόνον τὰ πράσινα πλατειὰ καὶ τὰ στενὰ τὰ λεγόμενα ντόπια. Τὰ κόκκινα καὶ τὰ ἄσπρα φασόλια δὲν καλλιεργοῦνται εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὰ φασόλια δὲν συνιστῶνται πολὺ εἰς τοὺς ἀρθριτικούς. Εἶναι ἐν τούτοις ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα χορταρικὰ καὶ στολίζουν τὰ καλλίτερα γεύματα, εἴτε ἡ γαρνιτούρα, εἴτε ὡς χόρτο χει-

μῶνα καὶ καλοκαίρι. Διότι εἶναι ἀπὸ τὰ εὐκολώτερον διατηρούμενα χορταρικά.

Διατήρησις φασουλιῶν. Πρέπει νὰ εἶναι κομμένα τῆς ἡμέρας· τὰ κόπτετε εἰς τὰ δύο ἄκρα, δηλ. τὴν κορυφὴν καὶ τὴν βάσιν καὶ τὰ παστρεύετε. Τὰ βάζετε ἐφ' ὅσον τὰ καθαρίζετε εἰς ἄφθονο κρύο νερό, καὶ ἔπειτα εἰς νερὸ βραστὸ καὶ ἀλατισμένο. Τὰ ἀφίνετε νὰ πάρουν τρεῖς βράσεις καὶ ἔπειτα τὰ ρίπτετε εἰς κρύο νερό, ὅπου τὰ ἀφίνετε νὰ κρυώσουν. Τὰ ἀφίνετε νὰ στεγνώσουν καλὰ καὶ ἔπειτα τὰ τοποθετεῖτε εἰς βάζο χωματένιο καὶ ἀλειμμένο ἀπὸ μέσα σειρὰν φασόλια καὶ σειρὰν ἁλάτι. Ἀπὸ πάνω τελειόνετε μὲ ἁλάτι. Ὅταν τὸ ἁλάτι λυώσῃ, τότε σκεπάζετε μὲ βούτυρο λυωμένο καὶ ὅταν κρυώσῃ τὸ σκεπάζετε μὲ λάδι. Κλείσατέ τα ἔπειτα καλὰ καὶ φυλλάξατε εἰς μέρος στεγνόν. Ὅταν τὰ ἀνοίξατε, τὰ βάζετε πρῶτα νὰ ἐξαλμυρήσουν εἰς κρύο νερό, ἔπειτα τὰ ζεματίζετε καὶ τὰ βράζετε εἰς χωματένιο δοχεῖον. Κατασκευάζονται καὶ διαφορετικά. Τὰ καθαρίζετε καὶ τὰ ρίπτετε εἰς ζεματιστὸ νερὸ μὲ ὀλίγο ἁλάτι. Τὰ στεγνόνετε μὲ καθαρὰ πανιά. Τὰ τοποθετεῖτε ἐπάνω εἰς ξυλαράκια ἢ εἰς ἐπίτηδες σχάρες καὶ ὅταν ὁ φοῦρνος δὲν εἶναι πολὺ κρύος τὰ βάζετε μέσα νὰ στεγνόσουν καλά. Ὅταν θὰ τὰ μεταχειρισθῆτε τὰ βάζετε νὰ μουσκέψουν πολὺ εἰς ζεστὸ νερό.

Φασόλια σαλάτα ἢ σωτέ. Τὰ βράζετε μέσα εἰς ἄφθονο νερὸ μὲ ἁλάτι καὶ μὲ πολλὴ φωτιὰ καὶ ὅταν νὰ κατεβάσετε, τὰ βάζετε ἀμέσως εἰς κρύο νερό. Διὰ τὰ σωτὲ λυώνετε βούτυρο καὶ τὰ βάζετε βρασμένα νὰ κάνουν δυὸ τρεῖς γύρους. Τὰ σερβίρετε μὲ αὐγὰ τηγανιτά, ἢ pochés ἢ καὶ βραστὰ εἰς δύω, σερβιρισμένα ἐπάνω εἰς φετάκια ψωμὶ καὶ σκεπασμένα ὅλα μαζὴ μὲ μιὰ κόκκινη σάλτσα ντομάτα:

Φασολάκια ξύδι. Τὰ ἔχετε βράσει ὡς ἄνω τὰ κοκκινίζετε καλὰ μὲ βούτυρο καὶ μὲ μιὰ κουταλιὰ φαρίνα, τὸ σιγοψήνετε μὲ δυνατὸ ζουμὶ κρέατος καὶ ὅταν θὰ εἶναι ἕτοιμα τὰ δένετε μὲ μάϊντανὸ καὶ μὲ ξύδι. Σερβίρετε μὲ φέτες ψωμὶ τηγανισμένο. Πολλοὶ τὰ σερβίρουν μὲ αὐγολέμονο. Ἐν γένει τὰ φασόλια γίνονται ὡραῖα μὲ λαρδὶ καὶ μὲ γουρουνίσιο πάχος καὶ συνοδεύουν ὡς γαρνιτούρα φέτες jambon, ὁπότε καὶ εἶναι ἕνα ὡραῖο πιάτο διὰ πρόγευμα.

Βύσσινα. Ἐκτὸς τὸ γλυκὸ καὶ τὰ σιρόπια τῶν βυσσίνων κατασκευάζονται καὶ ὡραῖα ποτά. Εἰς τὸ γλυκὸ μὴ βάζετε ποτὲ ὀκὰ ζάχαρι καὶ ὀκὰ βύσσινο. Γίνεται πολὺ γλυκὸ καὶ καίει εἰς τὸν λαιμόν, βάζετε μόνον 300 δρ. ζάχαρι εἰς τὴν ὀκὰν τὸ βύσσινο. Νερὸ διόλου, ἐκτὸς τὸ ζουμὶ ποῦ χύνουν εἰς τὸ καθάρισμα καὶ ὀλίγο νερὸ διὰ πλύσιμο τῶν κουκουτσιῶν. Ὅλα μαζὴ μὲ φωτιὰ πολὺ δυνατὴ καὶ τέντζερη μεγάλο καὶ γανωμένο.

ΤΗΣ ΠΟΥΔΡΕΣ ΣΑΣ, τῆς κρὲμ σιμόν, τὰ ἀρώματα, τὰ σαπούνια καὶ τὰς δροσιστικὰς σκευασίας τοῦ δέρματος προμηθεύεσθε ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου, ἀριθ. 42, μυροπωλεῖον τοῦ κ. Μπαχαρία. Ἔχει θαυμασίαν συλλογὴν ἀπὸ καλλυντικὰ τοῦ δέρματος, σκευασίας διὰ τὰ μαλλιά, ἀρώματα δὲ ἐκλεκτότατα εἰς τιμὰς ἀσυναγωνίστους.

Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν» συνιστᾶ θερμότατα τὸ μυροπωλεῖον τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον πωλοῦνται καὶ ὅλα τὰ εἴδη τῆς τουαλέττας μιᾶς κυρίας.

Ἐνοικιάζεται ΠΙΑΝΟ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ναυαρίνου, ἀριθ. 16.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΝ

Συνάλλαγμα.—Πιστωτικαὶ ἐπιστολαί.—Εἰσπράξεις.—Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρεωγράφων.—Ἀγοραπωλησίαι χρεωγράφων.—Προεξοφλήσεις.—Φύλαξις χρεωγράφων καὶ τιμαλφῶν.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΜΕΧΡΙ 5,000 ΔΡ.

4 % εἰς α'. ζήτησιν. — 5 % ἐν ἔτος.

Τόκοι καταθέσεων:

Διὰ καταθέσεις ἀποδοτέας εἰς πρώτην ζήτησιν				3 ½ %	ἐτησίως
»	»	»	μετὰ τρεῖς μῆνας	4 %	»
»	»	»	μετὰ ἓξ μῆνας	4 ¼ %	»
»	»	»	μετὰ ἓν ἔτος	4 ½ %	»
»	»	»	μετὰ δύο ἔτη	5 %	»
»	»	»	μετὰ τρία ἔτη καὶ ἄνω	5 ½ %	»

» » εἰς χρυσὸν ½ % ὀλιγώτερον.

ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

1) Εἰσαγωγὴ καὶ ἐξαγωγὴ ἐμπορευμάτων ἐπὶ προμηθείᾳ.—2) Γενικὸν Πρακτορεῖον Γαλλικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας ΦΟΙΝΙΞ Πυρὸς καὶ Ζωῆς.

ΤΜΗΜΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ

1) Εἰσπράξεις ἐνοικίων.—2) Διαχείρισις περιουσιῶν.—3) Ἐκτέλεσις διαθηκῶν.—4) Γνωμοδοτήσεις καὶ συντάξεις συμβολαίων.